

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба

ЗВІТ

про самооцінювання освітньої програми
Морально-психологічне забезпечення підрозділів Повітряних Сил
спеціальності 254 Забезпечення військ (сил)
кафедри психології та педагогіки Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Харків – 2019

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Інформація про ЗВО

Реєстраційний номер ЗВО (ВСП ЗВО) у ЄДЕБО	182
Повна назва ЗВО	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (ХНУПС)
Ідентифікаційний код ЗВО	24980799
ПІБ керівника ЗВО	Турінський Олександр Васильович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.hups.mil.gov.ua/
Повна назва ВСП ЗВО	-
Ідентифікаційний код ВСП ЗВО	-
ПІБ керівника ВСП ЗВО	-
Посилання на офіційний веб-сайт ВСП ЗВО	-

Загальна інформація про освітню програму, яка подається на акредитацію

ІД освітньої програми в ЄДЕБО	37335
Назва ОП	Морально-психологічне забезпечення підрозділів Повітряних Сил
Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 № 1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2017 року за № 20/29888
Цикл (рівень вищої освіти)	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань, спеціальність та спеціалізація	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону 254 Забезпечення військ (сил) Виховна та соціально-психологічна робота у підрозділах, на кораблях (за видами збройних сил)

Структурний підрозділ, що забезпечує реалізацію ОП	Кафедра психології та педагогіки ХНУПС
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	-
Мова (мови) викладання	Українська
ПІБ та посада гаранта ОП	Кротюк Василь Андрійович, начальник кафедри психології та педагогіки ХНУПС

Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

ОП забезпечує підготовку висококваліфікованих військових фахівців з морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України.

Підготовка фахівців здійснюється з 2012 року. Кафедра психології та педагогіки розпочала свою історію з 1993 році коли був створений один з провідних вищих військових навчальних закладів України Харківський військовий університет. За час існування кафедри підготовлено 3 професора, 12 доцентів, 2 доктора наук, 14 кандидатів наук, 1 старший науковий співробітник.

ОП постійно розвивалася та вдосконалювалася. Всі випускники мають позитивні відгуки з військ за підсумками першого року служби.

Підготовка фахівців 2020 року випуску здійснювалася за професійними стандартами та освітньо-професійними програмами, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець), Командування Повітряних Сил Збройних Сил України та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад «Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців»).

У 2018 році професійні стандарти та освітньо-професійні програми були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад «Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців»).

Діюча редакція освітньо-професійних програм затверджена рішенням вченої ради Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, протокол № 9 від 24.07.2018 року

Поля для завантаження загальних документів:

Назва/опис документа(ів)	Поле для завантаження документів
*Освітня програма	X
*Навчальний план за ОП	X
Рецензії та відгуки роботодавців	X

* Освітні програми та навчальні плани підготовки військових фахівців відносяться до Переліку відомостей Збройних Сил України, що становлять службову інформацію (ПСІ-2017), затверджено наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 22.11.2017 року № 408 і будуть надані експертам під час роботи в університеті.

1. ПРОЕКТУВАННЯ ТА ЦІЛІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1.1 Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілями ОП є надання освіти в галузі 25 Воєнної науки, національна безпека державного кордону за спеціальністю 254 Забезпечення військ (сил), спеціалізацією «Виховна та соціально-психологічна робота у підрозділах, на кораблях (за видами Збройних Сил)» з подальшим навчанням за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.

ОП має наступні особливості:

формування лідерських якостей та здатності до управління соціальною групою;

забезпечення фізичної готовності військовослужбовця, ефективного їх використання в різних умовах обстановки, стійкого перенесення фізичних навантажень, нервово-психічних напружень і несприятливих факторів;

удосконалення мовної підготовки з метою співпраці та взаємосумісництва з підрозділами сил НАТО;

формування практичних навичок та вмінь з навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової, базової та професійної підготовки;

практику у підрозділах Повітряних Сил ЗС України з метою набуття і вдосконалення практичних навичок у проведенні заходів морально-психологічного забезпечення;

соціально-психологічні дослідження у військових колективах;

формування навичок та вмінь застосовувати новітні методи формування, підтримання та поновлення морально-психологічного стану особового складу Повітряних Сил ЗС України;

формування здатності здобувачів розв'язувати комплексні ситуативні задачі і проблеми у сфері управління військовими колективами, збереження психологічного здоров'я особового складу.

1.2 Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО.

ОП є одним із ключових елементів стратегії ХНУПС ім. І. Кожедуба, яка базується на основних положеннях, що визначені Державною програмою розвитку ЗС України на період до 2020 року та передбачає професіоналізацію ЗС України, створення підготовленого військового кадрового резерву, впровадження стандартів НАТО.

Якісна підготовка військових фахівців для ЗС України дозволяє забезпечити набуття їх спроможностей для ефективного реагування на загрози національній безпеці у воєнній сфері, оборони України, захисту її суверенітету і територіальної цілісності.

Відповідність мети ОП стратегії ХНУПС ім. І. Кожедуба полягає у розвитку та якісному поєднанні фундаментальних та військово-професійних знань, прикладних інформаційно-аналітичних компетентностей та управлінських навичок, високих особистісних якостей фахівців.

Цілями ОП є здобуття курсантами загальних та професійних компетентностей

у гуманітарній, соціальній, технічній і військовій сферах, необхідних для професійної діяльності, та їх інтелектуального, морального, духовного, естетичного й фізичного розвитку, що є надважливим для підготовки офіцера-професіонала.

Саме такий системний підхід є безпосереднім втіленням місії університету з ефективною інтеграції науки, освіти та практичного досвіду, що корелюється зі стратегічною метою ХНУПС ім. І. Кожедуба. Стратегія і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності ХНУПС розміщена на офіційному сайті (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>).

1.3 Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми.

Під час розробки професійного стандарту та освітньо-професійної програми підготовки військових фахівців за даною освітньою програмою (особливо вибіркового компоненту), формулювання програмних результатів навчання робочою групою брався до уваги аналіз відгуків на випускників з військових частин (роботодавців) за підсумками першого повного року служби. Форма відгуки на випускника визначена відомчим нормативним документом та містить оцінки за великим переліком професійно-важливих якостей, узагальнену оцінку, пропозиції та побажання безпосередніх командирів та начальників.

- роботодавці.

ОП розроблена робочою групою з провідних фахівців-практиків Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець), Командування Повітряних Сил Збройних Сил України та науково-педагогічних працівників ХНУПС ім. І. Кожедуба (склад робочої групи визначений наказом Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад «Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців»).

- академічна спільнота.

Інтереси академічної спільноти враховані в першу чергу через активну участь ХНУПС ім. І. Кожедуба у Програмі НАТО щодо вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP (Defence Education Enhancement Program). В межах програми щорічно проводяться семінари, тренінги з обміну досвідом щодо організації підготовки, розробки та вдосконалення компетентностей, змісту та результатів навчання, активних та інноваційних форм та методів навчання, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, які дають можливість врахувати досвід академічної спільноти ЗВО європейських країн-партнерів з НАТО (Польща, Литва, Словаччина, Франція, Великобританія, Італія, Німеччина) та порівняти його з вітчизняним при створенні та вдосконаленні освітніх програм.

- інші стейкхолдери.

В університеті активно працює спілка ветеранів, які мають значний досвід практичної служби у військах, учасники бойових дій, науково-педагогічні працівники, що мають почесні звання.

Їх дорадча допомога теж враховується при розробці ОП.

1.4. Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці.

Основою для визначення цілей та програмних результатів навчання під час розробки та вдосконалення ОП для ЗС України є Державна програма розвитку ЗС України, рішення колегії Міністерства оборони України з питань вдосконалення підготовки військових фахівців та науково-практичних конференцій за участю замовників на підготовку фахівців, де обговорюються заходи з розвитку морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України та систем підготовки фахівців структур морально-психологічного забезпечення, а також шляхи імплементації стандартів НАТО.

Діюча редакція ОП враховує Рішення колегії Міністерства оборони України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичної конференції під головуванням Командувача ПС ЗС України «Удосконалення військової освіти у вищих військових навчальних закладах Повітряних Сил», що проходила 12-13.04.2017 року на базі ХНУПС ім. Івана Кожедуба, а також кваліфікаційні вимоги від замовника на підготовку фахівців (Телеграма від 23.05.2016 року № 350/125/1475/пс).

Підставою для вдосконалення ОП також є аналіз відгуків на випускників після першого року та аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів з досвідом застосування військ (сил) в антитерористичній операції, операції Об'єднаних сил, що періодично надходять до ХНУПС ім. Івана Кожедуба.

1.5 Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст.

Міждисциплінарний характер розвитку спеціальностей та освітніх програм в межах галузі 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону обумовлює набуття актуальних компетентностей випускників за даною ОП. Протягом навчання за ОП здобувачі вищої освіти отримують знання та навички, які їм необхідні для проведення заходів морально-психологічного забезпечення у підрозділах Повітряних Сил ЗС України, а також загально-фахові знання та навички, що допоможуть їм реалізувати себе на ринку праці в подальшому цивільному житті після закінчення військового контракту.

Враховуючи, що споживачем випускників є Міністерство оборони України та Збройні Сили України і вони проходять службу у всіх регіонах України, то регіональний контекст для окремого регіону явно не використовується.

1.6 Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм.

При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП прийнято до уваги досвід подібних програм в інших ЗВО України (як військових, так і гуманітарних), які відрізняються цілями та очікуваними результатами. Акцент на професійну, практичну підготовку та оволодіння не лише навичками проведення заходів морально-психологічного забезпечення, але й базовим навичкам виконання обов'язків командира підрозділу, що забезпечує конкурентоспроможність випускників серед вітчизняних та іноземних аналогів та їх готовність до самостійного опанування посад командирів підрозділів Повітряних Сил ЗС України.

Під час обміну викладачами та курсантами з іноземними військовими навчальними закладами країн-партнерів з НАТО в межах програми НАТО DEEP проводився аналіз іноземних аналогів освітніх програм. Так, під час співпраці з Коледжем Королівських ВПС «Кранвелл» (Великобританія) вивчено досвід формування лідерських якостей військовослужбовців, який впроваджується в програмах курсів лідерства університету, на курсах психологічної підготовки апробується досвід хорватських військових психологів (Загребський університет).

1.7 Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був затверджений наказом МОН України від 12.12.2018 р. № 1385.

Відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 «Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ та ВНП ВНЗ» підготовка фахівців за даною ОП здійснювалася згідно професійного стандарту та освітньо-професійної програми, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України та управління МПЗ Командування Повітряних Сил Збройних Сил України (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад). У 2018 році професійний стандарт та освітньо-професійна програма були перепрацьовані.

Професійний стандарт враховує загальну характеристику професії офіцера й вимоги до неї та визначає компетентності офіцера тактичного рівня, результати навчання і містить опис службових функцій.

На сьогодні можна констатувати, що діюча ОП відповідає вимогам стандарту вищої освіти та професійного стандарту.

Зміст ОП сприяє досягненню програмних результатів навчання через вивчення дисциплін, які дозволяють набути здобувачам основні професійні компетентності.

Особливістю формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання військового фахівця є те, що вони набуваються поступово, формуються сукупністю певних освітніх компонентів на різних етапах даної ОП і починаються формуватися в рамках освітньої програми першого рівня вищої освіти, а закінчується формування на другому рівні.

Головним програмним результатом навчання є набуття спроможності до опанування переліку посад, що визначені замовником на підготовку фахівців (роботодавцем) одразу після випуску.

1.8 Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій:

– рівень освіти – перший (бакалаврський);

– рівень Національної рамки кваліфікацій – сьомий;

– компетентності особи – здатність особи розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Змістовне наповнення програмних результатів навчання ОП (таблиця 3 додатку) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за такими дескрипторами:

– знання (спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи) – РН1, РН12;

– уміння (розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог) – РН2, РН3, РН4, РН5;

– комунікація (зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються) – РН7, РН8, РН10;

– автономність і відповідальність (прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування) – РН6, РН9, РН11.

Таким чином, ОП повністю відповідає основним вимогам, які визначені в Національній рамці кваліфікації.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

<p>2.1 Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)? 210 кредитів ЄКТС</p>
<p>2.2 Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)? 122 кредитів ЄКТС</p>
<p>2.3 Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти? 88 кредитів ЄКТС</p>
<p>2.4 Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).</p> <p>Зміст ОП визначається описом предметної області, що регламентується Стандартом вищої освіти України із галузі знань в галузі 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» першого (бакалаврського) рівня та професійним стандартом за спеціалізацією.</p> <p>ОП має на меті підготовку фахівців морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України, що відповідає об'єкту вивчення спеціальності.</p> <p>ОП розділяється на окремі освітні компоненти, які складаються з навчальних дисциплін, практик та комплексних екзаменів. Теоретичний зміст предметної області забезпечується навчальними дисциплінами. Робочі програми кожної дисципліни містять теми, де визначається понятійний апарат, концепції та принципи їх використання. Основне теоретичне навантаження припадає на заняття з вивчення основ психології, педагогіки, лідерства та інших гуманітарних аспектів військової діяльності, .</p> <p>Здобувач вищої освіти має оволодіти загальнонауковими та специфічними методами, методиками, технологіями та навичками під час практичних та тактико-спеціальних занять, на які відводиться до 70 % аудиторного часу, при виконанні індивідуальних завдань в межах навчальних дисциплін, під час польових занять та занять на базі військових частин, а також протягом практики та впродовж виконання кваліфікаційної роботи.</p> <p>Навчальна матеріально-технічна база кафедри психології та педагогіки забезпечують підтримку ОП. На кафедрі існує 3 спеціалізовані навчальні класи.</p> <p>Інформаційне забезпечення здійснюється з використанням внутрішньої мережевої системи управління навчання на базі платформи дистанційного навчання «Moodle».</p> <p>Для підтримки освітнього процесу в університеті запроваджено власну систему електронного розкладу занять АС «Каскад».</p> <p>Навчальна бібліотека університету містить великий вибір навчальних та наукових матеріалів (у т.ч. фонди рідкісної книги, для службового користування та художньої літератури), забезпечує доступ до низки електронних ресурсів та видань університету в електронній формі. Автоматизація роботи бібліотеки здійснена з використанням системи «УФД Бібліотека».</p>

ОП є унікальною в ХНУПС ім. І. Кожедуба не перетинається з будь-якими суміжними спеціальностями.

2.5. Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Формування індивідуальної освітньої траєкторії в ХНУПС ім. І. Кожедуба здійснюється за діяльнісним та процесуальним напрямками.

Діяльнісний напрям реалізується через застосування сучасних педагогічних технологій та впровадженню інформаційних технологій в процес навчання. Використання в освітньому процесі різних видів діяльності: проектних методів, проблемних завдань, що сприяють максимальній активності, а також надають свободу творчості курсантів.

Виходячи з власних інтересів курсанти самостійно обирають тематику курсових робіт, навчальних проектів; бази стажування та проходження практики; проходження сертифікаційних курсів для формування додаткових професійних компетентностей..

Процесуальний напрям охоплює організаційний аспект.

Створення індивідуальної освітньої траєкторії вимагає високого рівня науково-методичного забезпечення. ХНУПС ім. І. Кожедуба повністю забезпечує курсантів необхідною літературою через бібліотечний фонд, а також фонд архівних документів. В університеті постійно нарощується інформаційне забезпечення освітнього процесу. Навчальні підрозділи університету поєднані в інформаційно – комп'ютерну мережу, в навчальний процес впроваджена загальноновизнана в світі інформаційна система управління навчанням типу «Moodle».

Кафедри університету забезпечують гнучку систему консультування курсантів. Виходячи з власних уподобань та інтересів курсанти мають можливість відвідувати гуртки та наукові товариства, факультативи.

2.6 Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Навчальні дисциплін переліків військово-професійної підготовки та професійно-спеціальної підготовки циклу професійної підготовки складають вибірково частину навчального плану, яка обумовлює вибір курсантом навчальних дисциплін військово-професійного спрямування при вступі на навчання для подальшої реалізації своєї кар'єрної траєкторії.

Вибіркові навчальні дисципліни військово-професійного спрямування для підготовки військових фахівців для проходження військової служби за контрактом на посадах осіб офіцерського складу тактичного рівня повинні забезпечити формування військово-професійних компетентностей за спеціальністю відповідно до професійного стандарту вищої військової освіти (отримання знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої служби у військах, вирішення військово-професійних завдань тощо), визначення професійної кваліфікації – офіцера військового управління тактичного рівня для подальшого призначення на первинні посади у військах.

2.7 Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка займає важливу частину в формуванні компетентностей та результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХНУПС ім. І. Кожедуба. Згідно ОП передбачено 2 обов'язкових освітні компоненти – практика на посаді командира взводу і практика на посаді заступника командира підрозділу з МПЗ, які забезпечують завершення формування компетентностей СКВ-3, СКВ-4, СКВ-8, СКВ-10, СКВ-13.

Для проведення практик університет має у своєму складі 38 Об'єднаний Навчальний центр Повітряних Сил ЗС України з відповідним рівнем розвитку навчально-матеріальної бази. Виділяються також місця для проведення практики на базі частин Повітряних Сил. Це забезпечує високу актуальність практичного навчання здобувачів вищої освіти та відповідність їх практичних навичок вимогам військ та замовника (роботодавця).

Відповідно до наказу МО України від 25.04.16 р. № 216 «Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського складу у ВВНЗ» додатково для військових фахівців з урахуванням 6-денного навчального тижня передбачено проведення практичних заходів згідно Плану вдосконалення практичної підготовки курсантів на період навчання. Згідно цього плану для здобувачів освіти, що навчаються за даною ОП додатково проводиться 31 практичний захід (у т.ч. представниками замовника).

Задоволеність здобувачів вищої освіти компетентностями, набутими під час практики має високий рівень, так як вони сприймають її як можливість промоделювати майбутню професійну діяльність.

2.8 Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП.

ОП передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних соціальних навичок для ефективної професійної діяльності. При організації освітнього процесу значна увага приділяється набуттю таких соціальних навичок як: комунікативні навички; критичне мислення; емоційний інтелект; вміння працювати в команді; навички публічного виступу; лідерські якості.

Формування цих навичок відбувається наскрізно, комплексно та системно. Набуття soft skills забезпечується:

включенням до ОП окремих дисциплін (тем в межах навчальних дисциплін), які формують уявлення та розуміння сутності змісту соціальних навичок;

поєднанням різних форм та методів проведення занять за кожним елементом освітньої програми. Наприклад, розвиток навичок публічного виступу реалізується на семінарських заняттях під час виступів курсантів із доповідями та есе; захисту навчальних проєктів, презентацій результатів робіт малих груп під час практичних занять. Спільні завдання на практичних заняттях дозволяють відпрацювати комунікаційні навички, вміння працювати в команді, лідерські якості. Всі перелічені soft skills формуються також при проведенні тренінгів, рольових ігор, дебатів, аналізу проведених дій, інших інтерактивних методів навчання;

переходом від традиційної структури побудови навчальних занять до структури, яка спонукає до критичного мислення, а саме: виклик – основна частина

– рефлексія;

формуванням лідерських якостей, що відповідає вимогам майбутньої професійної діяльності та досвіду партнерів з країн НАТО.

2.9 Яким чином зміст ОП враховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 «Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ та ВПН ВНЗ» ОП враховує вимоги професійного стандарту за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» та спеціалізацією «Виховна та соціально-психологічна робота у підрозділах, на кораблях (за видами збройних сил)», що розроблений робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Головного управління МПЗ Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець), Командування Повітряних Сил Збройних Сил України та науково-педагогічних працівників ХНУПС ім. І. Кожедуба (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад «Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців»).

В ОП передбачено освітні компоненти (ОК 2.3.01 – 2.3.08), які формують відповідні військово-спеціальні компетенції (СКВ-1 – СКВ-13).

2.10 Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 20.07.2015 року № 346 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВПН ВНЗ України» максимальний тижневий бюджет часу навчання курсанта становить 54 академічні години при 6-ти денному навчальному тижні. Тижневе навантаження курсантів на виконання навчального плану за ОП становить 45 академічних годин, середнє тижневе аудиторне навантаження за рік навчання залежить від освітнього рівня підготовки фахівців та не може перевищувати: для першого (бакалаврського) рівня - 30 годин. При цьому щотижневий час на самостійну роботу курсанта складає не менше ніж 15 годин.

З метою розширення знань та поглибленого вивчення окремих навчальних дисциплін, сучасних зразків озброєння, відпрацювання навчально-бойових завдань, курсанта, участі в олімпіадах, конкурсах, конференціях, гуртках (секціях), проведення моделювання і виконання інших творчих завдань щотижня планується 9 годин за рахунок тижневого бюджету часу навчання курсанта.

Згідно з розпорядком дня курсантів щодня, крім суботи та неділі, передбачено обов'язковий час (3 години) для самостійної роботи курсантів на базі кафедр з відповідним інформаційним та методичним супроводженням.

В структурі аудиторних годин 21 % припадає на лекції, а більш частина на практичні види занять (групові та семінарські - 20 %, практичні та лабораторні – 59%). Така структура відображає практичне спрямування ОП згідно з вимогами замовників (роботодавців).

2.11 Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти в рамках ОП явно не здійснюється, але в ХНУПС ім. І. Кожедуба разом із замовником (роботодавцем) реалізовано багато заходів для подолання розриву між теорією і практикою, освітою та службою у військах для підвищення якості підготовки та швидкого опанування первинної посади:

згідно наказу начальника Генерального штабу Збройних Сил України від 19.04.2018 року №162 згідно затвердженого графіку планується залучення професіоналів-практиків, до проведення практичних навчальних занять;

збільшення практичної складової при вивченні окремих навчальних дисциплін (30% теоретичного та 70% практичного навчання);

постійне виконання курсантами службових доручень та обов'язків;

практики проводяться виключно на базі військових частин, у тому числі з залученням їх представників до керівництва;

представники замовника на підготовку фахівців (роботодавця) безпосередньо беруть участь у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів;

зміст польових та тактико-спеціальних занять спрямований на комплексне опанування певної посади та у взаємодії з фахівцями інших спеціальностей у складі розрахунків (підрозділів) та з урахуванням сучасного бойового досвіду військ;

в Збройних Силах України налагоджена дієва система роботи з відгуками на випускників;

викладачі університету періодично проходять стажування на базі військових частин, промислових підприємств, установ і організацій.

3. ДОСТУП ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

3.1 Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП.

<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>

3.2 Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому до ХНУПС ім. І. Кожедуба розроблені відповідно Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2019 році, затверджених наказом МОН України від 11.10.2018 року № 1096 та Інструкції про організацію та проведення військово-професійної орієнтації молоді та прийому до ВВНЗ, затвердженої наказом МО України від 05.06.2014 № 360.

Правила прийому до ХНУПС, перелік предметів ЗНО, мінімальний бал погоджуються замовником на підготовку фахівців та Департаментом військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики МО України.

На навчання приймається як цивільна молодь, так і високо мотивовані військовослужбовці строкової служби, військовослужбовців військової служби за контрактом, випускники військових ліцеїв.

Вступ здійснюється за конкурсом на основі повної загальної середньої освіти та наданих сертифікатів ЗНО з результатами оцінювання знань з конкурсних предметів (зашкалами оцінювання від 100 до 200 балів), або на основі випробувань з конкурсних предметів для визначеної наказом МОНУ пільгової категорії осіб.

Вступні іспити для таких осіб проводяться з конкурсних предметів для вступників на відповідну спеціальність за розробленими та затвердженими встановленим порядком програмами. Крім того, вступники обов'язково проходять оцінку рівня фізичної підготовки, психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією. Вказаний підхід забезпечує ефективним способом формування контингенту курсантів.

3.3 Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до ХНУПС ім. І. Кожедуба, Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) ВВНЗ МО України (наказ від 24.12.1998 № 490), Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба. Для вступників, які попередньо навчалися в інших ЗВО, існує порядок визначення академічної різниці, яка встановлюється на підставі поданих документів про виконання освітньої програми (академічна довідка, виписка з заліково-екзаменаційних відомостей, додаток до диплому молодшого бакалавра/молодшого спеціаліста тощо).

Документи, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, розміщено на офіційному сайті ХНУПС ім. І. Кожедуба.

3.4 Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Практики застосування вказаних правил за даною ОП не було. У разі виникнення таких ситуацій до вступників будуть застосовані загальні правила прийому до ХНУПС ім. І. Кожедуба.

3.5 Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Механізм визнання результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти у ВНЗ нормативно-правовою базою Міністерства оборони України не передбачено.

4. НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

4.1 Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи.

Побудова освітнього процесу підготовки фахівців з МПЗ передбачає поєднання різних форм та методів навчання, які передбачені Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба (введено в дію наказом ХНУПС ім. І. Кожедуба від 30.08.2019 № 1612) та Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ЗВО України, які затверджені у 2016 році.

При реалізації ОП підготовки фахівців з морально-психологічного забезпечення традиційні методи та форми навчання поєднуються та тісно переплітаються з інноваційним. Це дозволяє реалізовувати мету та зміст професійної підготовки фахівців з морально-психологічного забезпечення, забезпечувати усі рівні засвоєння навчального матеріалу; сприяє активному оволодінню курсантами системою знань, вмінь та навичок, формуванню відповідних компетентностей та комплексному опануванню первинної посади у взаємодії з фахівцями різних спеціальностей.

В цілому в освітньому процесі застосовуються як словесні, практичні, наочні методи, так і сучасні освітні технології: проектна, ігрова, кейс-технологія, технологія розвитку критичного мислення, ІКТ, тощо. Науково-педагогічними працівниками визнається пріоритет інноваційних методів викладання. В ХНУПС ім. І. Кожедуба застосовує інтерактивні форми проведення практичних і семінарських занять, серед яких: бінарні, проблемні лекції, лекції-візуалізації, тренінги, дискусії, аналіз проведених дій, круглі столи тощо.

Враховуючи специфіку майбутньої професійної діяльності, в освітньому процесі поєднуються індивідуальні та групові форми навчання.

Особливе місце в освітньому процесі займають методи та форми навчання на основі застосування інформаційно-комп'ютерних технологій, які дозволяють реалізовувати принципи наочності, доступності навчання, формувати та розвивати пошукові, аналітичні вміння, навички роботи з інформацією.

У залежності від змісту та особливостей кожного освітнього компоненту застосовується диференційний підхід до вибору методів навчання, у тому числі залучення здобувачів до наукової роботи в межах військово-наукового товариства курсантів.

4.2 Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Добір методів та форм навчання і викладання відбувається на засадах, які дозволяють майбутнім фахівцям морально-психологічного забезпечення виявляти себе активними суб'єктами навчальної та майбутньої професійної діяльності.

В основу навчання та виховання в університеті покладено формування у курсантів лідерських якостей, високого рівня компетентності для авторитетного керівництва майбутніми підлеглими та підрозділами.

Цьому сприяють обмін досвідом та тренінги, що проводяться експертами

НАТО, залучення до навчальних занять офіцерів-лідерів з військ.

Так, обговорення з курсантами підсумків міжнародного обміну досвідом з ВВНЗ країн НАТО дозволило вперше серед ВВНЗ України реалізувати особливий розпорядок діяльності курсантів старших курсів, що дозволяє їм особисто планувати траєкторію самостійної роботи в години відведені для самостійної підготовки за умови успішного навчання, високого рівня фізичної підготовки та дисципліни. Це мотивує їх на досягнення кращих результатів навчання, дає можливість у взаємодії з кафедрою використовувати різні форми і методи самостійної роботи, формує одну із важливих рис офіцера, як самостійність у прийнятті рішення і опануванні складних питань, дозволяє використовувати різноманітні інформаційні ресурси за межами університету (наукові бібліотеки та бібліотеки інших ЗВО та ін.)

Курсанти є членами Вченої ради університету та факультетів, що дозволяє їм брати участь у прийнятті рішень з питань усіх сфер діяльності університету.

Такі форми і методи забезпечують реалізацію студентоцентрованого підходу, перетворюють здобувача вищої освіти в активного учасника процесу навчання, який прагне отримувати знання та формувати компетентності і навички, забезпечують мінімальний розрив між теорією і практикою у військах, швидку адаптацію випускників та мінімальний час опанування посади після випуску.

Результати щоквартальних опитувань курсантів під час оцінки морально-психологічного стану свідчать про загальну задоволеність методами навчання та викладання.

Крім того, начальник університету на протязі року проводить зустрічі з курсантами кожного курсу для забезпечення оперативного зворотного зв'язку щодо потреб курсантів.

4.3 Пр продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи.

Для здобувачів ОП в процесі навчання і для науково-педагогічних працівників впродовж викладання забезпечується академічна свобода, яка полягає у самостійності і незалежності учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної та наукової діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості від політичного впливу, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів (з урахуванням її ступеня обмеження доступу).

Відповідно Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба науково-педагогічним працівникам надається можливість вносити зміни в робочі програми (у т.ч. спираючись на сучасний бойовий досвід), обирати нові методи навчання для ефективного засвоєння знань (у т.ч. за досвідом країн НАТО), проводити заняття із застосуванням сучасних технологій.

Керівництво університету створює платформу для прояву творчої ініціативи науково-педагогічних працівників, реалізуючи внутріуніверситетські заходи та конкурси: «Застосування активних методів навчання», «Кращий підручник, посібник тощо», «Впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в навчальний процес», «Педагогічний експеримент». Додатково заохочується винахідницька діяльність, участь у грантах тощо.

Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання їм права вільно

обирати форму навчання при вступі, теми курсових робіт, тематику роботи в військово-науковому товаристві курсантів, на вибір навчання одночасно за декількома освітніми програмами в університеті (за умови успішного навчання за основною) тощо. Заохочується спільна участь у наукових конференціях та семінарах, курсанти залучаються до підготовки навчальних матеріалів, що використовуються в аудиторії (при створенні ситуаційних завдань, тренінгів, web-квестів тощо).

Крім того, курсанти мають можливість вільного вибору відвідування факультативних занять та гуртків згідно із траєкторією особистого розвитку та відповідно до «Положення про вищі військові навчальні заклади», затвердженого наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240 «відвідувати додатково за узгодженням з командуванням факультету будь-які види занять, що проводяться у ВВНЗ і сприяють успішному оволодінню спеціальністю».

4.4 Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

Інформація щодо цілей, змісту, очікуваних результатів, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів має системний, ієрархічний характер, є відкритою й прозорою та доводиться об'єктам освітнього процесу перед початком викладання кожної навчальної дисципліни.

Цілі, зміст, очікувані результати, порядок та критерії оцінювання визначаються в робочих програмах навчальної дисципліни. Форма робочої програми визначена Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ЗВО України, які затверджені у 2016 році Першим заступником Міністра оборони України.

Робочі навчальні програми викладені на сайті дистанційного навчання за кожною дисципліною, що вкладається.

Конкретизація цілей, змісту, очікуваних результатів, порядок та критерії оцінювання кожного заняття доводиться курсантам на його початку, а також деталізується при виконанні окремих завдань (вправ, задач).

Ієрархічний підхід встановлення та інформування об'єктів навчання щодо цілей, змісту та результатів навчання має переваги як для суб'єктів, так і для об'єктів навчання. Такий підхід дає змогу курсантам краще уявити зв'язок між окремими фрагментами навчального матеріалу, підпорядкованість тих чи інших компонентів змісту навчання.

Щодо науково-педагогічних працівників, такий підхід дає можливість максимально чітко обґрунтувати мету, зміст та результати освітньої діяльності; розробити систему підцілей і завдань у процесі реалізації загальних цілей; здійснювати вибір адекватних меті та завданням способів вирішення та педагогічного впливу на освітню діяльність здобувачів освіти; проводити аналіз причинно-наслідкових зв'язків між метою, завданнями, методами, умовами та результатами освітньої діяльності.

4.5 Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП.

Згідно «Положення про ВВНЗ», затвердженого наказом МО України від 27.05.2015 року № 240 науково-педагогічні працівники зобов'язані «вести наукові дослідження, брати участь у впровадженні їх результатів у військах та в навчальний процес, активно залучати до цієї роботи курсантів; керувати військово-науковою роботою курсантів», а курсанти мають право «брати участь у роботі військово-наукового товариства».

У ХНУПС велика увага приділяється залученню здобувачів вищої освіти до наукових досліджень. Створені військово-наукові товариства курсантів та військово-наукові гуртки. Особливості їх роботи регламентуються «Положенням про організацію наукової і науково-технічної діяльності у ЗСУ» (наказ МО України від 27.06.16 р. №385) та «Положенням про наукову роботу курсантів ХНУПС» (наказ начальника ХНУПС від 11.11.16 р. №2103).

Наукова діяльність є невід'ємною складовою освітнього процесу і здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та професійної діяльності у системі вищої освіти, виступаючи одним із найважливіших засобів підвищення якості підготовки та виховання фахівців з МПЗ.

Задля результативності роботи у цьому напрямку ХНУПС ім. І. Кожедуба докладає максимум зусиль: підтримується обдарована молодь, яка виявила здібності до наукової діяльності; створюються творча атмосфера й умови для інноваційного розвитку; курсанти залучаються до проведення вивчення актуальних проблем розвитку суспільства та діяльності ЗСУ. Ступінь залучення курсантів до науково-дослідної діяльності збільшується впродовж їх періоду навчання.

Майбутні фахівці МПЗ залучаються до проведення фундаментальних наукових досліджень, метою яких є поглиблення та здобуття нових знань про закономірності розвитку різних сфер суспільного життя.

Результати фундаментальних досліджень представляються курсантами на конкурсах студентських наукових робіт. Щорічно під керівництвом НПП кафедри психології та педагогіки курсанти беруть участь у зазначених конкурсах з гуманітарних наук.

Результати творчих та наукових проектів представляються курсантами на Всеукраїнських студентських олімпіадах. Високий рівень отриманих результатів підтверджується оцінкою незалежних членів журі та отриманням дипломів переможців. Так, у 2018-2019 н.р. курсанти О. Лобойко, О. Черниш, К. Шляхова зайняли 3-є місце у командному заліку в олімпіаді з педагогіки та А. Михайлов - 1-е місце в олімпіаді з психології.

Курсанти всіх курсів навчання залучаються до участі у наукових конференціях та семінарах як в межах університету, так і поза ним. Кафедра психології та педагогіки є організатором постійно діючого семінару «Інформаційна агресія Росії проти України» та наукової конференції «Сучасна війна: гуманітарний аспект», де курсанти наряду з науково-педагогічними працівниками також мають можливість поділитися результатами своїх досліджень, обмінятися думками та досвідом.

Особливе значення має наукова діяльність курсантів старших курсів. Результати прикладних наукових досліджень включаються до змісту науково-дослідних робіт кафедри.

4.6 Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

На основі принципу академічної свободи викладач та колектив кафедри визначає, які наукові досягнення та сучасні практики слід пропонувати здобувачам під час навчання.

Відповідно до положень Концепції підготовки ЗС України підготовка майбутніх офіцерів повинна ґрунтуватися на аналізі досвіду бойових дій, тому пріоритетним напрямком оновлення освітніх компонентів є аналіз застосування військ (сил) в ООС (АТО). У 2017 році в університеті переопрацьовано 100% навчальних планів, програм та навчально-методичних матеріалів для проведення навчальних занять з урахуванням досвіду ООС (АТО). Безперервно командування ХНУПС ім. І. Кожедуба отримує для опрацювання та впровадження в освітній процес інформаційно-аналітичні матеріали про узагальнення досвіду, які централізовано доводяться до всіх ланок управління університету та, відповідно наказу начальника університету, підлягають обов'язковому впровадженню, що супроводжується внесенням змін у навчально-методичну документацію. З огляду на це щороку зміст програм робочих навчальних дисциплін оновлюється, про що науково-педагогічні працівники звітують командуванню університету. Так, постійно оновлюються програми за навчальними дисциплінами «МПЗ підготовки та застосування ЗСУ України», «Психологія діяльності в особливих умовах», «Інформаційно-психологічна безпека військовослужбовця».

Крім того, відповідно до Програми НАТО «Удосконалення військової освіти» в освітній процес впроваджуються стандарти НАТО, що також впливає на зміст освітніх компонентів. Так, у 2018-2019 н.р. кафедра психології та педагогіки почала впровадження в освітній процес окремих видів стандартів STANAG.

Гарант ОП доцент кафедри, к.ф.н с.н.с. полковник Кротюк В.А. у 2017 – 2018 рр.в рамках програми підвищення кваліфікації в області оборони (DEEP) брав участь в інструкторській програмі розвитку курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (MIP – MasterInstructorProgram). Результати отриманого досвіду доповідались на кафедрі та відбулось корегування методичних матеріалів таких освітніх компонентів як: «Загальна психологія», «Педагогіка», «Соціальна психологія».

В ХНУПС ім. І. Кожедуба немає перешкод до оновлення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів з ініціативи викладача та рішення засідання кафедри. Оновлення контенту відбувається, як правило, наприкінці попереднього семестру (навчального року).

Особливістю є те, що згідно наказу Міністерства оборони України від 20.07.2015 року № 346 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВНЗ МО України та ВНП ЗВО України» при перегляді програми навчальної дисципліни кафедра, яка ініціювала зміни додатково залучає кафедру, яка є випусковою за даною ОП, зміни або нова редакція ухвалюється вченою радою ХНУПС ім. І. Кожедуба.

4.7 Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО.

Інтернаціоналізація діяльності ХНУПС ім. І. Кожедуба здійснюється, в першу чергу, під час участі в Програмі НАТО з питань вдосконалення військової освіти

країн-партнерів DEEP (Defence Education Enhancement Program) та регулюється Стратегією інтернаціоналізації ХНУПС (наказ ХНУПСвід 30.08.2019 № 1612).

В межах Програми DEEP у 2015-19 роках як на базі університету, так і ВВНЗ країн-партнерів експертами НАТО проведено низку семінарів з питань сучасних підходів до розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення, активних методів навчання, дистанційної освіти, впровадження програм лідерства, підвищення кваліфікації викладачів та організації наукової діяльності.

Університет підтримує дружні стосунки та здійснює обмін досвідом, делегаціями курсантів та викладачів з Школою ВПС ЗС Французької Республіки (Салон-де-Прованс), Коледжем Королівських ВПС “Кранвелл” (Великобританія), Академією ВПС США (м. Колорадо Спрінгс), Академія ПС Королівства Норвегія (м. Трондхейм), Академія військового мистецтва Польщі, Академія ВПС Польщі (м. Демблін), Академія ЗС Словаччини (м. Ліптовський Мікулаш).

Курсанти університету мають можливість проходити навчання в Коледжі Королівських ВПС Великобританії у м. Кранвел (Серед випускників ОП – Бойко О.І.).

Підсумки заходів інтернаціоналізації знаходять свій результат у вдосконаленні освітніх компонентів, впровадженні стандартів НАТО, приведенні розпорядку дня та філософії навчання і виховання до міжнародних канонів.

Координація заходів інтернаціоналізації здійснюється через Відділення міжнародного військового співробітництва університету.

Учасники освітнього процесу мають можливість користуватися загальнодоступними міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних:

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського;

3 тріал-доступи до 15 світових баз даних;

через Інтернет-портал Асоціації «УРАН» доступ до 9 спеціалізованих баз даних на спільній платформі OvidSP: INSPEC, ECONLIT, MathSci, Wilson Social Sciences Abstracts, Wilson Humanities Abstracts, Wilson Business Abstracts;

28 баз даних, серед яких DOAJ, CiteSeerx, OpenJ-Gate, OSTI, ThesesCanadaPortal.

5. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ, ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

5.1 Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба форми контрольних заходів з навчальних дисциплін відображено в робочій навчальній програмі та навчальному плані.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в освітньому процесі.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компонента та освітньої програми в цілому. Це забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі навчальної дисципліни.

Розподіл балів за змістовими модулями наведено у робочій програмі навчальної дисципліни.

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються за допомогою системи контрольних заходів, в якій передбачені кількісні та якісні критерії.

Кількісне оцінювання здійснюється за трьома шкалами: національною (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано); 100-бальною та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за якісними критеріями визначено робочими програмами навчальних дисциплін як необхідний обсяг знань, умінь та навичок.

5.2 Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

В ХНУПС ім. І. Кожедуба проводяться контрольні заходи з метою визначення відповідності рівня сформованих компетентностей та результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти, професійного стандарту й ОП і забезпечують своєчасне корегування навчального процесу.

Контрольні заходи, що проводяться в межах навчальних дисциплін визначають відповідність рівня набутих курсантами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти та забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

Використовуються такі види контролю: поточний, модульний та підсумковий (семестровий).

Вхідний контроль здійснюється на першому груповому занятті шляхом тестування з матеріалу навчальних дисциплін, що забезпечують вивчення навчальної дисципліни. Вхідний контроль дозволяє визначити готовність здобувачів вищої освіти до засвоєння навчальної дисципліни.

Поточний контроль з дисципліни здійснюється шляхом вибіркового опитування на початку лекцій, проведення тестування на практичних і лабораторних заняттях. Поточний контроль дозволяє перевірити рівень підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи на занятті.

Модульний контроль з дисципліни здійснюється шляхом опитування і тестування на семінарських заняттях з урахуванням результатів поточної успішності. Модульний контроль проводиться після вивчення логічно завершені частини робочої програми навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену або заліку та забезпечує формування оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти на заключному етапі їх навчання. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану термін, визначений графіком-календарем навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться шляхом тестування з дисципліни та усної співбесіди за завданням.

Для проведення підсумкового та поточного контролю використовуються засоби діагностики успішності відповідно до програми навчальної дисципліни та інші матеріали, затверджені на засіданні кафедри або вченій раді факультету.

Обов'язковою умовою задовільної атестації на час підсумкового контролю є відсутність академічних заборгованостей з навчальної дисципліни. В разі наявності у здобувачів вищої освіти академічних заборгованостей за дисципліною, курсант до підсумкового контролю не допускається.

Атестація проводиться для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти компетентностей та результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти, професійного стандарту та ОП. Атестація здійснюється екзаменаційною комісією із забезпеченням відкритості і гласності. На підставі рішення екзаменаційної комісії ЗВО присуджує особі, яка успішно виконала ОП, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

5.3 Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Контрольні заходи проводяться згідно з графіком освітнього процесу в терміни, встановлені робочим навчальним планом та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни.

Здобувачі освіти отримують інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання декілька разів протягом вивчення навчальної дисципліни:

на першому лекційному занятті курсантам доводиться зміст, структура навчальної дисципліни та безпосередньо форми контрольних заходів і критерії оцінювання. Пояснюються особливості вхідного контролю та визначаються способи здійснення, періодичність поточного контролю й доводяться критерії оцінювання.

на першому груповому занятті здійснюється вхідний контроль шляхом тестування і доводяться критерії оцінювання.

напередодні модульного контролю курсантам видається завдання для підготовки та доводяться критерії оцінювання.

перед підсумковим контролем курсантам видається завдання для підготовки, доводяться критерії оцінювання та узгоджується кількість і час консультацій.

Критерії оцінювання навчальних досягнень курсантів формуються лектором, обговорюються та затверджуються на засіданні НПП кафедри. Критерії оцінювання підсумкового контролю прописуються в робочій програмі навчальної дисципліни, а інших форм контролю визначаються лектором.

Терміни проведення контрольних заходів зазначаються у розкладі

навчальних занять (за 10 діб до початку семестру) та розкладі екзаменів (не пізніше 14 діб до екзаменаційної сесії).

5.4 Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

В ХНУПС ім. І. Кожедуба атестація проводиться для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти компетентностей та результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти, професійного стандарту та ОП.

Державна атестація здійснюється екзаменаційною комісією із використанням наступних форм: комплексний екзамен, комплексний екзамен з іноземної мови. Комплексний екзамен передбачає проведення атестації за навчальними дисциплінами: «Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування ЗСУ України», «Військова педагогіка та психологія (в т.ч. авіаційна психологія та лідерство)», «Теорія методики виховної та соціально-психологічної роботи». Ці навчальні дисципліни за переліком компетентностей та результатів навчання є найбільш значущими для продовження освіти за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 254 Забезпечення військ (сил), спеціалізацією «Виховна та соціально-психологічна робота у підрозділах, на кораблях (за видами збройних сил)». Завдання комплексного екзамену дозволяють оцінити вміння здобувачів вищої освіти використовувати набуті компетентності та результати навчання для розв'язування актуальних науково-технічних (наукових) задач за спеціальністю.

На підставі рішення екзаменаційної комісії ЗВО присуджує особі, яка успішно виконала ОП, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

5.5 Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів описана у наказах МО України від 20.07.2015 № 346 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ» та від 09.09.2015 № 472 «Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВНП ЗВО», Положенні про організацію освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба (доступні на сайті університету <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>). Вони містять процедуру проведення контрольних заходів, а також процедури повторної здачі та оскарження результатів.

Робоча програма з навчальної дисципліни містить її структуру та зміст з вказанням кількості відведених годин та розподілом балів за кожним контрольним заходом.

За кожною ОП розробляється навчальний план, який затверджується рішенням Вченої ради університету та є основою для складання Графіка-календаря освітнього процесу, що затверджується начальником ХНУПС ім. І. Кожедуба. Він регулює процедуру освітнього процесу (послідовність та тривалість окремих його елементів), у тому числі контрольних заходів.

Для проведення атестації здобувачів наказами МО України та Командування ПС ЗСУ призначаються Голова екзаменаційної комісії та голови підкомісій за спеціалізаціями, персональний склад викладачів затверджується наказом ХНУПС ім. І. Кожедуба. Розклад розклад комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт затверджується начальником ХНУПС ім. І. Кожедуба та оприлюднюється на стендах кафедри та у підрозділах курсантів.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС основними принципами контрольних заходів є відкритість та колегіальність, повнота, об'єктивність та неупередженість оцінювання досягнень курсантів. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів, можливістю застосування комп'ютерного тестування знань.

Здобувачі, які не виконали індивідуальні завдання або не склали залік чи екзамен з поважних причин, ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений керівником ХНУПС. Повторне перескладання заліку (екзамену) допускається не більше 2 разів. Друге перескладання заліку (екзамену) у здобувачів приймає комісія, яка створюється начальником кафедри.

Під час атестації випускників Голова екзаменаційної комісії відповідно до наказу МОУ від 09.09.2015 № 472 зобов'язаний розглядати заяви (скарги) з питань складання екзаменів та приймати відповідні рішення.

Для запобігання та врегулювання конфліктів в університеті створена комісія, до складу якої входять як викладачі, так і керівний склад університету. При виникненні конфлікту інтересів зацікавлена сторона має можливість надати заяву до цієї комісії. На її засідання запрошуються усі зацікавлені сторони і розглядаються претензії щодо суті справи. Рішення комісії оформлюється протоколом і доводиться до заявника. Прикладів застосування відповідних процедур за даною ОП не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП.

Обов'язковою умовою задовільної атестації на час семестрового контролю є відсутність академічних заборгованостей. Здобувачі, які не виконали індивідуальні завдання або не склали залік чи екзамен, ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений Планом ліквідації академічних заборгованостей. Повторне перескладання заліку (екзамену) допускається не більше 2-х разів. Друге перескладання заліку (екзамену) приймає комісія.

Здобувачі, які під час семестрового контролю отримали оцінки «незадовільно» з 3-х і більше навчальних дисциплін або при другому повторному перескладанні комісії заліку (екзамену) отримали оцінку «незадовільно», відраховуються з ХНУПС.

Випускник, який отримав оцінку «незадовільно» на комплексному екзамені не позбавляється права продовжувати складати інші екзамени. У таких випадках після завершення атестації він відраховується з ХНУПС як такий, що виконав

навчальний план, але не пройшов атестації. При цьому йому видається академічна довідка. Здобувачі, які не атестовані у затвердженій для них строк або не склали комплексні экзамени мають право на повторну атестацію у наступний період роботи экзаменаційної комісії у ХНУПС упродовж 3-х років після відрахування. Повторна атестація проводиться лише з тих форм атестації, з яких раніше були отримані незадовільні оцінки, і в обов'язі тих навчальних програм, за якими навчався здобувач. У випадках повторного незадовільного складання комплексного экзамену зазначені особи втретє до атестації не допускаються.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП.

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 «Про затвердження Положення про экзаменаційні комісії ВВНЗ та ВВП ЗВО» скарги та заяви курсантів (слухачів, студентів) з питань складання комплексних экзаменів голова ЕК розглядає особисто та приймає відповідні рішення до закінчення роботи ЕК.

Повторні складання комплексного экзамену з метою підвищення оцінки не дозволяються.

Обговорення результатів комплексного экзамену стосовно кожного здобувача проводиться на закритому засіданні підкомісії ЕК. Рішення щодо оцінки за комплексний экзамен кожного здобувача приймається відкритим голосуванням лише членами підкомісії більшістю голосів. При однаковій кількості голосів, що визначають різні оцінки, голос голови підкомісії є ухвальним.

За час функціонування даної освітньої програми не було випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів.

5.4 Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ХНУПС ім. І. Кожедуба знайшли відображення у таких нормативно-правових документах: Наказ начальника ХНУПС ім. І. Кожедуба від 31.08.18 № 1561 – «Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» Режим доступу: <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/HNUPS/polozhennya-hnups.pdf>; Наказ начальника ХНУПС ім. І. Кожедуба від 25.01.19 № 160 – «Положення про про Вчену раду Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» Режим доступу: <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/vchena-rada/polozhennja-vchena-rada-2019.pdf>. Ці Положення спрямовані на підтримку ефективної системи дотримання академічної доброчесності, яка поширюється на наукові та навчально-методичні праці учасників освітнього процесу, атестаційні, курсові роботи (проекти) здобувачів освітнього ступеня.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Для протидії академічному плагіату на даній ОП використовується онлайн-сервіс Unicheck компанії ТОВ «Антиплагіат». Завдяки поєднанню

сучасних технологій та інтуїтивного дизайну Unichesk допомагає підвищити якість оригінальних текстів за рахунок впровадження принципів академічної доброчесності в університетську культуру та покращення академічної мотивації курсантів та викладачів. Цей онлайн-сервіс здатний на автоматичне визначення заміни символів і літер в тексті, а також на зворотну автоматичну підстановку в текст правильних символів і пошук на плагіатмодифікованої версії. В результаті перевірки складається звіт, у якому виділено плагіат, посилання та цитати, джерела плагіату. Здобувачі заповнюють та підписують заяву за встановленою формою, якою підтверджується факт відсутності у письмовій роботі запозичень, та про інформованість щодо можливих санкцій у випадку виявлення фактів плагіату. У разі негативного висновку онлайн-сервісу Unichesk робота (курсова робота, наукова стаття, науково-дослідна робота) повертається на доопрацювання. Неприйнятним вважається рівень оригінальності тексту менше 50 %.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Для популяризації академічної доброчесності серед здобувачів у ХНУПС ім. І. Кожедуба проводиться консультування щодо вимог з написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба запобігання академічного плагіату передбачає: розробку та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані джерела; ознайомлення осіб, які навчаються, з документами, що регламентують запобігання академічного плагіату; розміщення на веб-сайтах періодичних видань університету викладу етичних норм публікації та рецензування статей.

Всебічне сприяння підвищенню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу позитивно впливає на престиж та рейтинг освітнього закладу та його кадрового складу, а відповідно й підвищує привабливість університету на ринку освітніх послуг для потенційних здобувачів.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до дисциплінарної відповідальності, що регулюється Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» - режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14>, Наказом Міністра Оборони України «Кодекс доброчесної поведінки та професійної етики військових посадових осіб, державних службовців та інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави, в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України» від 31.08.2018 №1561 – режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/content/corruption/Codecs.pdf>, Кодексом законів про працю України - режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

За час функціонування даної ОП не було випадків відповідних ситуацій.

6. ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ

6.1 Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, яка забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання наведена у таблиці 2 в додатку.

6.2 Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний добір викладачів на вакантні посади науково-педагогічних працівників у ХНУПС ґрунтується на: законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», спільним наказом МОН та МО України від 19.10.2016 № 542/1255 «Про затвердження Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад НПП у ВВНЗ, що належать до сфери управління МО України», Статуті ХНУПС (сайт <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>).

Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад НПП.

Кандидати на посади НПП повинні бути громадянами України та вільно володіти державною мовою. Вимоги до посад згідно наведених вище керівних документів враховують наступні професійні якості: наявність наукового ступеня та вченого (почесного) звання, стаж роботи на посадах НПП, рівень вищої освіти не нижче магістра, досвід проходження військової служби на відповідних посадах. За умови відповідності кандидатів вимогам до посади, встановленим для НПП, перевага надається особам, які мають статус учасника бойових дій, відповідно до законодавства.

Розгляд документів претендентів на вакантні посади здійснюється конкурсною комісією університету, склад якої затверджується наказом ХНУПС ім. І. Кожедуба.

6.3 Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Участь замовників на підготовку військових фахівців (роботодавців) передбачена у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів (діюча редакція ОП розроблена робочою групою згідно наказу Командувача ПС ЗСУ від 08.05.18 № 126ад).

Атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією, в якій голова комісії та голова підкомісії за спеціалізацією «Виховна та соціально-психологічна робота у підрозділах, на кораблях (за видами збройних сил) призначаються з представників замовника та бойових військових частин. Комісія відпрацьовує звіт з пропозиціями та рекомендаціями не лише для ХНУПС ім. І. Кожедуба, але й до структурних підрозділів МО щодо покращення системи підготовки здобувачів освіти.

Також щорічно за заявкою ХНУПС ім. І. Кожедуба через Командування ПС ЗС України формується «План проведення стажувань (практик) курсантів та НПП ВВНЗ», який затверджується начальником ГШ ЗС України та виділяються

місця у військах для проведення практик та військового стажування курсантів і викладачів. Під час практик та військових стажувань представники військових частин є керівниками занять згідно з вимогами наказу МОУ від 12.01.2016 року № 5 «Про затвердження Інструкції про порядок організації і проведення військового стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів ВВНЗ». Це забезпечує високу актуальність практичного навчання здобувачів вищої освіти та відповідність їх практичних навичок вимогам військ та замовника.

6.4 Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Згідно рішень колегії МО України, що затверджені наказом МО України від 14.08.2015 року № 407 та наказу ГШ ЗС України від 14.08.2015 року № 145 «Про порядок планування та проведення занять керівним складом структурних підрозділів ГШ ЗС України та органів військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців з курсантами ВВНЗ» щоквартально Командуванням ПС ЗС України формуються плани залучення представників замовника (роботодавця) до проведення навчальних занять в ХНУПС ім. І. Кожедуба на актуальну тематику пов'язану з сучасним бойовим досвідом військ (сил), досвідом впровадження новітніх та модернізованих зразків озброєння та військової техніки.

За даною ОП у 2019 році представниками замовника (роботодавця) для здобувачів було проведено 12 навчальних занять.

Щорічно 1 вересня Командувач або його заступник з бойової підготовки проводить лекцію для викладачів та курсантів випускних курсів з питань сучасного стану та перспектив розвитку родів військ Повітряних Сил.

Крім того, університет має у складі Науковий центр ПС, провідні наукові працівники якого беруть участь в проведенні навчальних занять з курсантами.

6.5 Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння.

Згідно наказу МО України від 20.07.2015 № 346 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ» підвищення кваліфікації викладачів здійснюється:

викладачів-військовослужбовців - на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу, а також на інших курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки, на стажуванні у військах, споріднених ВВНЗ, в установах, на підприємствах, в організаціях МО України та інших центральних органів виконавчої влади України, а також на навчаннях військ, випробуваннях озброєння та військової техніки тощо;

цивільних викладачів - у ЗВО системи підвищення кваліфікації фахівців МО України та інших органів виконавчої влади України, на стажуванні в провідних ЗВО і науково-дослідних установах, на підприємствах промисловості, а також на курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки.

В ХНУПС ім. І. Кожедуба діють курси підвищення кваліфікації НПП і посадових осіб з організації навчального процесу у ВВНЗ з ліцензованим обсягом до 200 осіб, що забезпечує планове підвищення кваліфікації викладачів ХНУПС ім. І. Кожедуба та ВВНЗ Харкова.

Підвищення кваліфікації проводиться не рідше ніж 1 раз на 5 років. Підвищення кваліфікації досвідчених викладачів дозволено здійснювати безпосередньо у ВВНЗ за індивідуальними планами.

В цілому, список викладачів та форми підвищення кваліфікації визначаються відповідним Планом ХНУПС ім. І. Кожедуба на навчальний рік.

На кожного нового призначеного на кафедру викладача, розробляється план його професійного становлення. Для безпосереднього керівництва і надання йому допомоги призначається керівник із числа досвідчених НПП.

Викладачі періодично направляються для участі у навчаннях військ, випробуваннях озброєння і військової техніки за планами МО України, ГШ ЗС України, командувача ПС ЗС України. Кращі викладачі за сприяння замовника на підготовку фахівців залучаються за окремим рішенням до виконання бойових завдань у зоні проведення ООС.

Крім того, офіцери свою кваліфікацію на зборах, навчаннях, а також у системі індивідуальної підготовки за програмами фахової підготовки протягом календарного року.

Начальник ХНУПС ім. І. Кожедуба має право зараховувати як стажування відрядження викладача у війська тривалістю не менше 1-го місяця для виконання службового завдання, пов'язаного з практичною діяльністю зі спеціальності.

Військові частини, установи та організації, де проводиться стажування викладачів-офіцерів, визначаються ГШ ЗС України за поданням замовника на підготовку фахівців (роботодавця).

Всі викладачі, які задіяні до реалізації даної ОП постійно підвищують професійний рівень на різних курсах та шляхом стажування. На випусковій кафедрі 2 викладачі були залучені до заходів у військах, 5 викладачів брали безпосередню участь у бойових діях та отримали статус учасника бойових дій.

Крім того, викладачі залучаються до заходів міжнародного військового співробітництва. Так, у 2018 році гарант ОП полковник Кротюк В.А. та викладач підполковник Зоркін Р.Ю. брали участь у тренінгу Оборонної інформаційної школи (Меріленд, США) з питань стратегічних комунікацій та отримали сертифікати про підвищення професійного рівня.

Доцент кафедри філософії Павліченко О.О. пройшла науково-педагогічне стажування у період з 27 листопада по 1 грудня 2017 року в Люблінському науково-технологічному парку та університеті Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Республіка Польща) за темою: «Освіта в галузі політології, соціології, історії та філософії: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень» та науково-педагогічне стажування у період з 22 березня по 24 березня 2017 року в Університеті Данубіус (м. Сладковічево, Словачка Республіка) за темою: «Освіта в сучасному університеті – проектний підхід до організації роботи в галузі політології, соціології, філософії, психології, історії згідно з положеннями Європейських кваліфікаційних рамок (досвід Університету Данібіус)»

Викладач кафедри психології ат педагогіки підполковник Зоркін Р.Ю. у 2019 році закінчив курси при НУОУ з питань організації та проведення дистанційного навчання з отриманням відповідного сертифікату.

6.6 Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ХНУПС ім. І. Кожедбуа передбачає матеріальні та моральні заохочення, що визначені нормативно-правовою базою Міністерства оборони України та ХНУПС ім. І. Кожедбуа (Статут, Колективний договір між адміністрацією та комітетом первинної профспілкової організації, Положення про преміювання працівників).

З метою мотивації викладачів на вдосконалення професійної майстерності відповідно до наказу начальника ХНУПС ім. І. Кожедбуа від 20.09.2016 року № 1675 «Про вдосконалення системи методичної роботи в університеті» запроваджено систему конкурсів (на кращий активний метод навчання, на краще впровадження сучасних інформаційних технологій, на кращий підручник (навчальний посібник), на кращого викладача), в яких беруть участь всі кафедри.

Це є елементом мотивації і змагальності в професійному розвитку не лише для окремого викладача, але і колективів кафедр

Оцінка та заохочення викладачів здійснюється за результатами їх діяльності, конкурсів та за підсумками їх рейтингу.

За підсумками навчального року у серпні на навчально-методичних зборах кожна кафедра отримує рейтингову оцінку, визначаються кращі з отриманням перехідного вимпелу.

Крім того, за підсумками навчального року та з нагоди професійних свят викладачі отримують заохочення (відзнаки, грамоти, цінні подарунки) від керівництва МО України, ГШ ЗС України, Командування ПС ЗС України.

7. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

7.1 Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

В університеті розгорнуто інформаційну систему управління навчанням Moodle. База даних системи включає електронні навчальні посібники за дисциплінами навчальних планів, а також навчально-методичні матеріали для проведення лекційних, практичних, лабораторних занять та контрольних завдань, тестів для перевірки якості засвоєння навчального матеріалу. Всього у базі даних знаходиться 301562 електронних засобів забезпечення освітнього процесу. Доступ до системи здійснюється за допомогою локальної мережі університету.

Забезпечення підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою здійснюється бібліотекою. Бібліотека університету має 678589 томів навчальної, технічної та довідникової літератури з усіх дисциплін, що вивчаються. В бібліотеку надходить 12 фахових періодичних видань за спеціальністю 254 Забезпечення військ (сил).

Матеріально-технічна база забезпечення навчального процесу включає: 26 лекційних аудиторій; 74 навчальних класів; 41 навчальних лабораторій; 151 спеціалізованих класів; 15 комп'ютерних класів; 3 мовні лабораторії; 1 центр імітаційного моделювання; 2 навчальних командних пункти; 1 стадіон; 1 спортивний комплекс з басейном; 3 тири; 9 спортивних і майданчиків; 4 бібліотеки; 3 читальних зали; 4 стройових плаців; редакційно-видавничий відділ та друкарня.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми.

Крім безоплатного доступу викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, ХНУПС ім. І. Кожедуба забезпечує безоплатне проживання та харчування курсантів під час навчання.

У 2018 році запроваджено нова система харчування за Каталогом продуктів згідно стандартів НАТО.

Здобувачі ОП мають вільний доступ до мережі Інтернет, у тому числі вперше серед військових ЗВО в казармах та гуртожитках з використанням технології Wi-Fi.

Командуванням ПС ЗС України надається безкоштовний доступ до навчально-матеріальної бази військових частин з розгорнутими бойовими зразками озброєння та військової техніки для проходження відповідних практик, що визначені навчальними планами підготовки.

7.3 Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Існуюче освітнє середовище ХНУПС ім. І. Кожедуба сприяє вихованню

здорової, гармонійно, всебічно розвиненої, відповідальної, соціально активної та творчо мислячої особистості.

ХНУПС ім. І. Кожедуба забезпечує вільний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП.

Освітнє середовище, що створене в ХНУПС ім. І. Кожедуба поєднує використання підходів, які притаманні сучасним ЗВО, так специфічних підходів, що необхідні для формування професійно важливих якостей (використання спеціалізованих навчальних аудиторій з розгорнутими зразками озброєння та військової техніки (ОВТ) та тренажерами, створення спеціального програмного забезпечення та власних тренажно-імітаційних систем, проведення занять на власних навчально-бойових зразках ОВТ в польових умовах, створення власної полігонної база для занять у полі, формування спеціальних фізичних якостей за “Бойовою армійською системою” на спеціальних спортивних знаряддях та спорудах щосеместрова система тактико-спеціальних занять та навчань фахівців різних спеціальностей для відпрацювання їх взаємодії у ході бойових дій, широке використання сучасної навчальної бази військ, навчання та виховання не лише в аудиторії, але на протязі всієї доби, отримання навичок роботи з підлеглими і проходження курсу лідерства тощо).

Для забезпечення користуванням інформаційного освітнього середовища на території університету дієвільний доступ до Wi-Fi. Постійно оновлюється та удосконалюється сайт університету <http://www.hups.mil.gov.ua/> та сайт кафедри <http://www.hups.mil.gov.ua/zagalnouniversitetski-kafedri/kafedra-psixologi%D1%97-ta-pedagogiki/>; сайт дистанційного навчання (локальний та зовнішній) <http://moodle.hups.mil.gov.ua/>, активно підтримується зв'язок із громадськістю (опитування, новини) на сторінках Facebook.

Для самореалізації курсантів поза навчальним процесом в університеті діють: спортивні секції (з армспорту, футболу, волейболу, рукопашного бою, гирьового спорту); вокальні ансамблі («Екіпаж», «Форсаж»); танцювальні колективи («Діти з вулиці», «Авіатор Style»); театральний гурток. В університеті створений глядацький зал на 700 місць для проведення загальних зборів, показу художніх кінофільмів, творчих зустрічей, концертів; дві художні бібліотеки з понад сотисячним книжковим фондом.

Для організації та проведення наукової роботи курсантів в університеті створено 41 науковий гурток в складі 8 воєнно-наукових товариств.

Безпосередньо на кафедрі філософії та психології регулярно проходять заняття в «Школі лідерства», засідання «Дебатного клубу», інтелектуальні ігри з «Madhead».

Результати щоквартальних опитувань курсантів під час оцінки морально-психологічного стану свідчать про загальну задоволеність умовами навчання, харчування, проживання та повсякденної діяльності.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)

Освітнє середовище ХНУПС ім. І. Кожедуба, не зважаючи на військову специфіку, є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ОП, що забезпечується

діяльністю комплексною роботою відповідних підрозділів ХНУПС ім. І. Кожедуба, до яких входять: служба охорони праці, служба військ, квартирно-експлуатаційна-служба, поліклініка з лазаретом, чергова служба добового наряду з відповідними технічними засобами відеоспостереження та охорони.

Кожен перший четвер місяця в ХНУПС ім. І. Кожедуба проводяться заходи «Дня безпеки життєдіяльності та охорони праці». Щотижня з здобувачами вищої освіти та постійним складом проводяться профілактичні інформування з питань травматизму та безпеки дорожнього руху.

Під час вступу до університету всі кандидати на навчання для проходження військової служби за контрактом на посадах осіб офіцерського складу проходять додаткові вступні випробування – психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією.

Допуск до всіх видів практичних занять, пов'язаних з експлуатацією зразків озброєння та військової техніки, використанням навчально-лабораторного обладнання здійснюється після проведення інструктажу з питань техніки безпеки.

Періодичний моніторинг морально-психологічного стану здобувачів освітнього процесу, ступеня їх задоволення процесами навчання, виховання, забезпечення здійснюють психологи відділу морально-психологічного забезпечення та група психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу.

Додатково на кафедрі психології та педагогіки проводяться заняття в «Psychologyworkshop», де курсанти оволодівають різними методами зняття психологічної напруги, самоналаштування, самоаналізу, подоланню конфліктів тощо.

Результати періодичних опитувань та тестувань здобувачів ОП свідчать про загальну їх задоволеність.

Також всі здобувачі підлягають обов'язковому щорічному медичному огляду в поліклініці університету.

Щоденний контроль за станом здобувачів здійснюють командири підрозділів (начальники курсів, курсові офіцери, заступники командирів з морально-психологічного забезпечення).

Освітнє середовище ХНУПС ім. І. Кожедуба є безпечним для життя і здоров'я. З метою удосконалення освітнього середовища курсанти можуть оперативно висловити свої побажання та надіслати скарги про життя та навчання в університеті, надіславши електронного листа ректору університету: pachalnik_hups@meta.ua або повідомлення у соціальній мережі Facebook.

7.4 Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

У ХНУПС ім. І. Кожедуба забезпечується комплексна освітня, соціальна, інформаційна та консультативна підтримка курсантів, які здобувають освіту за 254 спеціальністю.

Освітня підтримка здійснюється відповідними структурними підрозділами, які організують та контролюють перебіг навчальної, виховної методичної, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, діяльність

яких скеровується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admissionuniversity/HNUPS/poloz_hennya-hnups.pdf

Згідно з «Положенням про вищі військові навчальні заклади», яке затверджено наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 № 240 курсанти знаходяться на повному державному утриманні, офіцери-командири підрозділів курсантів здійснюють управління, супроводження та контроль за всіма сферами їх діяльності (навчання, виховання, військова дисципліни, повсякденна діяльність, внутрішній порядок, індивідуальна робота та ін.).

Крім того, відповідно до Положення про кураторську роботу, за кожною навчальною групою закріплений викладач кафедри, який здійснює первинну підтримку здобувачів з усього кола питань навчання в університеті.

Комунікація викладачів і кураторів із здобувачами ОП здійснюється безпосередньо під час навчальних занять, в години самостійних занять в закріплених за групою аудиторіях, під час щотижневих підведень підсумків в підрозділах курсантів.

Командири підрозділів здійснюють постійний контроль і надання допомоги здобувачам у навчанні, організації та забезпеченні їх самостійної роботи, організують постійний зв'язок з викладачами кафедр;

У разі конфліктних або складних ситуацій до вирішення питань здійснюється через командирів курсантських підрозділів, управління факультету з залученням (в разі потреби) начальників кафедр та викладачів, офіцерів структур морально-психологічного забезпечення.

З курсантами щотижнево проводяться цільові інформування в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення, додаткові заходи культурологічної та націонал-патріотичної роботи.

Начальник університету неодноразово на протязі року проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника університету та начальники служб забезпечення.

Кожен здобувач може особисто звернутися до начальника університету через електронну пошту на сайті університету (<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-robazhannya/>) та аккаунти в соціальній мережі Facebook. Доступ до мережі Інтернет в казармах та гуртожитках курсантів безоплатний на основі технології Wi-Fi.

Консультативну допомогу надають психологи відділу МПЗ та фахівці групи психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу. Результати періодичних опитувань та тестувань здобувачів ОП свідчать про загальну їх задоволеність.

7.5 Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

ХНУПС ім. І Кожедуба створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми проблемами. Інформація для осіб, які мають право на спеціальні умови вступу, представлений механізм зарахування окремих категорій вступників розміщені на сайті університету

(<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>).

Особлива увага під час роботи офіцерів структур морально-психологічного забезпечення та командирів курсантських підрозділів приділяється роботі з курсантами з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників бойових дій (АТО, ООС), які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва.

В ХНУПС ім. І. Кожедуба визначено Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам під час відвідування, який затверджений наказом начальника університету від 19.07.2018 року №1307.

Для поліпшення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення навчальний корпус загальноуніверситетських кафедр облаштований пандусом. Навчальний корпус для підготовки студентів обладнаний пандусом не потребує. Планом розвитку університету передбачено заходи щодо поліпшення доступності для осіб з інвалідністю та встановленню пандусів в інших навчальних корпусах та заміна ліфтів в гуртожитку та навчальному корпусі загальноуніверситетських кафедр.

7.6 Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Освітня діяльність університету базується на принципах дотримання верховенства права, гуманізму, демократизму, пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей, рівного доступу для здобуття вищої освіти на конкурсних засадах кожного вступника, рівність умов для кожного здобувача щодо повної реалізації його здібностей, таланту, всебічного розвитку.

В університеті є відділ морально-психологічного забезпечення та група психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу, на факультетах та в підрозділах курсантів - заступники з морально-психологічного забезпечення, що забезпечує надійний моніторинг та превентивні заходи до виникнення конфліктних ситуацій.

Урегулювання конфлікту інтересів у здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та системи антикорупційних заходів. В університеті створено позаштатну групу з питань запобігання корупції на чолі з заступником начальника університету з морально-психологічного забезпечення.

З метою запобігання дискримінації в університеті створено окремий комітет та призначено радник начальника університету з питань гендерної освіти, який здійснює різноманітні заходи задля формування особистісної і колективної гендерної культури, організовує психолого-корекційну та тренінгову роботи з питань недискримінації та гендерної рівності, організовує науково-дослідну роботу з недискримінаційної та гендерної проблематики та інше.

Розгляд звернень, скарг і заяв, що надходять до ХНУПС ім. І. Кожедуба, відбувається відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про звернення громадян» та Статутів ЗС України.

Розгляд скарг і звернень відбувається шляхом особистого прийому громадян керівництвом університету у встановлені дні та години відповідно до графіку

прийому, який розміщено на офіційному веб-сайті. Про результати розгляду скарг і звернень громадянина повідомляється письмово або усно, за його бажанням.

Начальник університету неодноразово на протязі року проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника університету та начальники служб забезпечення.

Протягом періоду впровадження освітньої діяльності за ОП конфліктних ситуацій не було.

8. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

8.1 Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП ХНУПС ім. І. Кожедуба регулюються Наказом начальника Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба від 31.08.18 № 1561 – «Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба». Режим доступу:<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/HNUPS/polozhennya-hnups.pdf>

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм передбачає виконання наступних процедур:

моніторинг замовником та Університетом відгуків на випускників, інформаційно-аналітичних матеріалів з бойового досвіду застосування роду військ (сил), міжнародних стандартів, матеріалів науково-практичних конференцій, тощо, аналіз актуальності і відповідності змісту, результатів навчання освітньої програми вимогам держави та замовника;

прийняття рішення замовником або ініціація Університетом пропозиції щодо створення освітньої програми або внесення змін;

створення спільно з замовником на підготовку фахівців робочих груп для розробки освітніх програм за певним рівнем вищої освіти та спеціальністю;

створення в разі підготовки за новою спеціалізацією професійного стандарту вищої військової освіти;

формулювання цілей і завдань освітніх програм або змін до них;

формулювання критеріїв, за якими відбуватиметься перегляд навчальних планів у результаті як зворотного зв'язку із викладачами, курсантами, випускниками і замовниками, так і внаслідок прогнозування розвитку воєнної науки і суспільства в цілому, аналізу набутого бойового досвіду роду військ (сил);

розробка навчального плану або змін до нього;

формулювання вимог до результатів навчання або змін до них;

розробка програм навчальних дисциплін або змін до них.

У 2018 році професійний стандарт та освітня програма були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад “Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців”).

Діюча редакція даної ОП затверджена рішенням вченої ради ХНУПС ім. І. Кожедуба, протокол № 9 від 24.07.2018 року.

8.2 Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП.

Згідно зі Статутом ХНУПС ім. І. Кожедуба здобувачі вищої освіти залучені до участі у діяльності органів громадського самоврядування університету, вчених рад факультетів, Вченої ради університету, органів курсантського та студентського самоврядування.

Моніторинг думки здобувачів вищої освіти здійснюється через структури морально-психологічного забезпечення освітнього процесу та групу психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу.

Для прикладу, за участю курсантів та досвідом міжнародного військового співробітництва в ХНУПС ім. І. Кожедуба вперше серед військових ЗВО реалізовано особливий розпорядок дня курсантів старших курсів, що дозволяє їм за умови успішного навчання (не нижче «добре» за національною шкалою) та відсутності порушень військової дисципліни самостійно планувати свою освітню діяльність і розвивати професійно-необхідні якості зранку та в післяобідній час. Це позитивно вплинуло на загальну мотивацію до успішного опанування ОП.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

В університеті діє Рада курсантів, яка є частиною громадського самоврядування університету. Рада курсантів створена вирішувати питання навчання і виховання, захисту прав, честі та гідності курсантів, збереження військових традицій, а також брати участь в удосконаленні освітнього процесу університету. У своїй діяльності Рада курсантів керується Положенням про Раду курсантів університету. Рада курсантів бере участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, наданні пропозицій командуванню університету щодо розвитку навчальної матеріально-технічної бази університету.

В університеті діє студентське самоврядування. У своїй діяльності студентське самоврядування керується законодавством, статутом та положенням про студентське самоврядування університету. Органи студентського самоврядування беруть участь в управлінні університетом у порядку, установленому законодавством та статутом ХНУПС ім. І. Кожедуба, беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, беруть участь у заходах щодо забезпечення якості вищої освіти, делегують своїх представників до робочих, консультативно-дорадчих органів, вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм, вносять пропозиції щодо розвитку матеріально-технічної бази університету.

8.3 Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості.

Підготовка фахівців 2020 року випуску здійснювалася за професійними стандартами та освітньо-професійними програмами, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець) та науково-педагогічних працівників ХНУПСім. І. Кожедуба (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад «Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців»).

У 2018 році професійні стандарти та освітньо-професійні програми були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад «Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців»).

8.4 Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП.

Всі випускники за ОП працевлаштовуються на відповідні первинні посади та проходять службу у військових частинах Повітряних Сил Збройних Сил України.

За підсумками першого року служби їх безпосередніми командирами відпрацьовується відгук з оцінками його професійних та особистих якостей, недоліками (за наявності) та пропозиціями, який надається замовнику на підготовку фахівців (роботодавцю) та до Університету.

Відгуки аналізуються на засіданнях кафедри та Вченої ради факультету з відпрацюванням пропозицій щодо подальшого вдосконалення ОП.

Узагальнені та системні пропозиції розглядаються на Вченій раді ХНУПС ім. І. Кожедуба.

8.5 Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Досвід участі викладачів кафедри Кротюка В.А., Бабича А.А., Зоркіна Р.Ю., Монастирського В.В. в АТО (ООС) та аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів, що надходять до університету засвідчив необхідність вдосконалення володіння випускниками навичками з: організації та проведення заходів морально-психологічного забезпечення, питань керівництва особовим складом при виконанні завдань за призначенням та повсякденною діяльністю підрозділу, психолого-педагогічного мислення у майбутніх офіцерів.

Формування цих навичок повинно відбуватися при поєднанні соціально значущих мотивів, психолого-педагогічних знань, навичок, вмій і якостей

особи, які забезпечать успішне здійснення морально-психологічного забезпечення в сучасних умовах поступового переходу ЗС України на комплектування військовослужбовцями військової служби за контрактом та активізації процесу євроатлантичної інтеграції України.

Тому за ініціативою кафедри було внесено зміни в робочі програми таких навчальних дисциплін як:

«Психологія діяльності в особливих умовах», «Теорія і методика виховної та соціально-психологічної роботи», «МПЗ підготовки та застосування ЗСУ», «Культурологічна робота у підрозділах ПС ЗСУ»

8.6 Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Дана освітня програма акредитується вперше.

8.7 Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

До складу розробників навчальної програми за кожною навчальною дисципліною в обов'язковому порядку залучається представник випускової кафедри з даної спеціальності (спеціалізації), що забезпечує військово-спеціальну та фахову спрямованість змісту навчання, внутрішній контроль академічної спільноти за якістю ОП.

В університеті запроваджено роботу групи кращих методистів з контролю навчальних занять, які впливають на якість ОП через забезпечення якості методики викладання навчального матеріалу.

Відповідно до затвердженого розпорядку дня щотижня в понеділок в підрозділах курсантів відбувається підведення підсумків навчання та виховання за попередній тиждень з залученням представників керівництва факультету випускових кафедр та кураторів з числа науково-педагогічних працівників. На підведенні підсумків обговорюється якість та якість навчання, визначаються кращі та гірші, проблемні питання.

На рівні факультету, університету підведення підсумків здійснюється щомісячно, щосеместру та за навчальний рік з обговоренням питань якості та успішності навчання по курсам, проблемних питань організації освітнього процесу, пропозицій по вдосконаленню системи підготовки та змісту ОП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти.

Взаємодія структурних підрозділів у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти забезпечує оптимальну реалізацію освітньої програми.

Структурними підрозділами ХНУПС ім. І. Кожедуба в контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є:

навчальний відділ університету (організація, планування, контроль, аналіз та вдосконалення освітнього процесу; організація систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; проведення систематичного

контролю за діяльністю кафедр університету, організація підведення підсумків на рівні університету);

навчальні частини факультетів (організація та планування освітнього процесу; організація систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; організація підведення підсумків);

кафедри (якісна реалізація освітньої програми, контроль занять та взаємні відвідування викладачів, аналіз та удосконалення ОП, додаткові заходи з здобувачами);

командири підрозділів курсантів (щотижневе підведення підсумків, координація взаємодії здобувачів з викладачами, контроль самостійної роботи здобувачів, індивідуальна робота з здобувачами).

9. ПРОЗОРИСТЬ І ПУБЛІЧНІСТЬ

9.1 Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Нормативну основу, яка регулює права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ХНУПС ім. І. Кожедуба, складають: Конституція України; закони України «Про освіту»; «Про вищу освіту»; «Про наукову та науково-технічну діяльність»; розпорядчі нормативно-правові документи Президента України, Кабінету Міністрів України (КМУ), Міністерства освіти і науки (МОН) України, Наказ Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240 «Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади».

У ХНУПС права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами:

Статут (наказ МО України від 28.11.2018 № 603);

Положення про організацію освітнього процесу (наказ ХНУПС від 30.08.2019 № 1612);

Положення про структурні підрозділи ХНУПС.

В цих положеннях викладені основні аспекти організації освітнього процесу, де дано чітке і зрозуміле роз'яснення стосовно правил та обов'язків всіх учасників освітнього процесу.

Вся інформація щодо організації освітнього процесу знаходиться у відкритому доступі на офіційному сайті ХНУ ПС в розділі «Публічна інформація» режим доступ: <http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>.

9.2 Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

1. <http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>

2. <https://www.facebook.com/hnups/>

9.3 Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

Освітні програми та навчальні плани підготовки військових фахівців відносяться до Переліку відомостей Збройних Сил України, що становлять службову інформацію (ПСІ-2017), який затверджено наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 22.11.2017 року № 408, є в наявності, зберігаються фонді навчальної літератури для службового користування і будуть надані експертам під час роботи в університеті.

11. ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ОП

11.1 Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

З урахуванням проведеного аналізу та попереднього досвіду університетом приділяється більше уваги набуттю практичних навичок застосування вимог нормативно-правових актів у фаховій діяльності, удосконаленню навичок роботи з комп'ютерною технікою, вивчення особливостей проведення індивідуально-виховної роботи з особовим складом.

Сильними сторонами даної ОП є:

переважна частина практичної складової підготовки здобувачів освіти; активна участь курсантів в науковій діяльності університету (участь у тренінгах, семінарах, конференціях, Всеукраїнських та Регіональних конкурсах наукових робіт);

активна участь курсантів у Всеукраїнських олімпіадах за профільними навчальними дисциплінами (високий рівень підготовки підтверджується одержаними дипломами переможців);

постійно підтримується та нарощуються рівень якісного складу науково-педагогічних працівників, які реалізують ОП (захист дисертацій та присвоєння наукового ступеня за відповідними спеціальностями, збільшення наукових публікацій (в т.ч. у збірках, які входять до наукометричних баз даних; проходження стажування та підвищення кваліфікації в провідних державних та закордонних освітніх закладах та установах);

активне впровадження інтерактивних методів та технологій навчання в освітній процес;

підготовка фахівців за спеціальністю 254 “Забезпечення військ (сил)” здійснюється за державним замовленням та 100% випускників розподіляються на первинні посади до частин та підрозділів Збройних Сил України.

Проте, за результатами самоаналізу визначено і слабкі сторони ОП, що потребують окремої уваги.

Так, враховуючи постійну зміну у нормативно-правових актах, регулюючих фахову діяльність відбувається швидке старіння навчально-методичної бази, тому існує необхідність постійного її оновлення. Вимагає нарощування й матеріально-технічна база, що дозволить більш інтенсивно впроваджувати інтерактивні методи та технології навчання, застосовувати засоби ІКТ.

11.2 Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Серед перспективних напрямів розвитку даної ОП вбачаються наступні:

з метою посилення практичної підготовки здобувачів освіти за спеціалізацією «Виховання та соціально-психологічна робота у підрозділах, на кораблях (за видами збройних сил)» збільшити кількість годин на вивчення таких навчальних дисциплін як «Військова педагогіка та психологія (у т.ч. авіаційна психологія, лідерство)», «Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування ЗСУ»;

розробка та впровадження в освітній процес навчальної дисципліни «Військове лідерство»;

створення на базі кафедри НТК «Психологічної підготовки особового складу»

із сучасними зразками ТЗП;

ініціювання розгортання науково-дослідної роботи «Формування та розвиток лідерських якостей майбутніх офіцерів ПС ЗСУ як провідної компетентності професійної підготовки» із послідуочим впровадженням отриманих результатів в освітній процес;

з метою формування кадрового резерву кафедри для виконання освітнього процесу залучати молодих вчених після захисту дисертаційних робіт;

підвищувати рівень якісного складу науково-педагогічних працівників, що реалізують ОП;

використовувати більше інструментів ситсеми дистанційного нвчання;

створення спеціалізованих навчальних класів з правознавства та морально-психологічного забезпечення.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у звіті та доданих до нього документах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО надасть за запитом експертної групи будь-які документи або додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на оприлюднення цього звіту про самооцінювання та усіх доданих до нього документів у повному обсязі у відкритому доступі.

Керівник ЗВО

О.Турінський

Гарант освітньої програми

В.Кротюк

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента (дисципліна/курсова робота/практика/дипломна робота/інше)	Поле для завантаження силабуса або інших навчально-методичних матеріалів*	Якщо викладання навчальної дисципліни потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього**
Українська мова за професійним спрямуванням	дисципліна	X	
Історія України та української культури	дисципліна	X	
Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)	дисципліна	X	
Політологія та соціологія (у т.ч. євроатлантична інтеграція України)	дисципліна	X	
Іноземна мова	дисципліна	X	Мовна лабораторія, кількість – 3
Вища математика	дисципліна	X	2 комп'ютерні класи з доступом до інформаційно-комп'ютерної системи забезпечення навчально-виховного процесу Moodle.
Фізика	дисципліна	X	Лабораторне устаткування, яке дозволяє проводити експерименти та дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набувати практичних навичок у роботі з лабораторним обладнанням, електронно-обчислювальною технікою, вимірювальними пристроями, оволодівати методикою експериментальних досліджень згідно програми навчальної дисципліни.
Інформаційні технології	дисципліна	X	Вбудована система MathCAD

Загальна психологія	дисципліна	X	
Соціальна психологія	дисципліна	X	
Педагогіка	дисципліна	X	
Риторика	дисципліна	X	
Всесвітня історія	дисципліна	X	
Економічна теорія	дисципліна	X	
Соціальна філософія	дисципліна	X	
Формальна логіка	дисципліна	X	
Основи релігійних вчень	дисципліна	X	
Правознавство (у т.ч. основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право)	дисципліна	X	
Військова педагогіка та психологія (у т.ч. авіаційна психологія, лідерство)	дисципліна	X	
Культура спілкування та етикет військовослужбовця	дисципліна	X	
Військова етика та естетика	дисципліна	X	
Комп'ютерні інформаційні технології	дисципліна	X	Вбудована система MathCAD
Основи електротехніки, радіоелектроніки та автоматики	дисципліна	X	
Іноземна мова (військово- спеціальна мовна підготовка)	дисципліна	X	Мовна лабораторія, кількість – 3.
Загальна тактика	дисципліна	X	Лазерний симулятор двостороннього вогневого контакту “Laser-Tak”, кількість – 18.
Основи військового управління (у т.ч. штабні процедури НАТО)	дисципліна	X	
Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т.ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці)	дисципліна	X	
Військова топографія	дисципліна	X	

Радіаційний, хімічний, біологічний захист підрозділів (у т.ч. екологія)	дисципліна	X	
Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у т.ч. стройова підготовка)	дисципліна	X	
Стрілецька зброя та вогнева підготовка	дисципліна	X	1. Радіокероване мішене обладнання стрілецького полігону, кількість – 1. 2. Стрілецький тир, кількість – 1. 3. АК-74, ПМ, РПГ-7, РГД-5, Ф-1, РПК-74, ПКМ
Інженерна підготовка	дисципліна	X	
Організація військового зв'язку	дисципліна	X	ССЗ "TOOWAY"– 1 к-т; Mototrbo DP-4400 – 10 к-тів; DP-4800 – 10 к-тів; ТК-1 – 3 к-та; Harris RF-7800H-MP– 2 к-та; Harris RF-7850M-HH– 2 к-та; ТА-57 – 20 шт; комутатор П-193 – 2 к-та; кабелі зв'язку.
Історія війн та воєнного мистецтва (у т.ч. історія українського війська)	дисципліна	X	
Озброєння та військова техніка Збройних Сил іноземних держав	дисципліна	X	
Озброєння радіотехнічних військ	дисципліна	X	
Озброєння зенітних ракетних військ	дисципліна	X	Засоби ЗРК «Бук-М1» (станція виявлення цілей 9С18М1, пункту бойового управління 9С470М1, самохідна вогнева установка 9А310М1, макет зенітної керованої ракети 9М38М1), засоби ЗРС С-300П (пункту бойового управління 5К56С, радіолокатор підсвіту та наведення 5Н63С у складі АК Ф2К та АП Ф1С, апаратний контейнер Ф3С, пускова установка 5П85СД, макет зенітної керованої ракети В-500Р)
Основи експлуатації авіаційної техніки	дисципліна	X	
Автомобільна техніка (у т.ч. автомобільна підготовка)	дисципліна	X	1. Спеціалізована аудиторія з будови вантажних автомобілів (ЗІЛ-131), кількість 1од. 2. Автомобільний тренажерний комплекс, кількість – 1 комплект (автомобільний тренажер АТК-3.00 УЕ (ЗІЛ-131) – 2 од., автомобільний тренажер АТК-2УЕ (ВАЗ-2121) – 1 од.).

			<p>3. Учні автомобілі батальйону матеріально-технічного забезпечення університету: ЗІЛ-131 – 3од., ЗІЛ-130 – 3од., КамАЗ-4310 – 6 од., КрАЗ-5322 – 3од.</p> <p>4. Автодром ХНУПС (в/ч А4104, м. Чугуїв).</p>
Бойова система виживання воїнів (у т.ч. військово-медична підготовка)	дисципліна	X	<p>1. Робот-тренажер серцево-легеневої та мозкової реанімації “Тарас-М М1К”, кількість – 1.</p> <p>2. Робот-тренажер серцево-легеневої та мозкової реанімації “Тарас-У”.</p>
Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка	дисципліна	X	<p>Проводиться з використанням спортивних споруд та елементів спортивної бази ХНУПС:</p> <p>3 спортивні зали, 2 тренажерні зали, зал гирьового спорту, 2 зали рукопашного бою, 2 зали боксу, зал для настільного тенісу, зал для занять фітнесом, навчальний кабінет, плавальний басейн 25 м на 6 доріжок, стрілецький тир, 2 смуги перешкод на 2 напрямки, смуга перешкод за зразками НАТО (СІЗМ), стадіон з біговими доріжками 400 м та футбольним полем і трибунами для глядачів, міні-футбольне поле зі штучним покриттям обладнане 4-ма баскетбольними щитами, 3 гімнастичних містечка, льотне гімнастичне містечко, 2 волейбольних майданчиків, футбольний майданчик, баскетбольний майданчик, 2 майданчики рукопашного бою з елементами перешкод БарС</p>
Психологія діяльності в особливих умовах	дисципліна	X	
Основи психологічного консультування та корекції	дисципліна	X	
Теорія і методика виховної та соціально-психологічної роботи	дисципліна	X	
Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування ЗСУ	дисципліна	X	
Воєнна політологія	дисципліна	X	
Культурологічна робота у підрозділах ПС ЗСУ	дисципліна	X	
Військова соціологія	дисципліна	X	

Практика в посаді командира навчального взводу	практика	X	Проводиться на базі військових частин Повітряних Сил.
Практика в посаді заступника командира підрозділу з МПЗ	практика	X	Проводиться на базі військових частин Повітряних Сил.
Атестація	комплексний екзамен	X	

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів

ПІБ викладача	Посада	Чи входить у групу забезпечення відповідної спеціальності?	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП (на основі таблиці 1)	Обґрунтування
КРОТЮК Василь Андрійович	Начальник кафедри психології та педагогіки	так	Культурологічна робота у підрозділах ПС ЗСУ; Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України; Атестація	<p>1. Наявність не менше п'яти наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patriotic education of personnel of the Armed Forces of Ukraine / Armed Forces Academy of General M.R.Stefanik, Lipt. Mikulas, SK – Science and military №1 vol. – 10. – 2015 - Формування лідерської компетентності під час навчання в закладах вищої освіти. World Science. Multidisciplinary Scientific Edition: № 9(37), September 2018, с. 73 – 77. - Повітряні Сили Збройних Сил України в антитерористичній операції: досвід та перспективи. Війна на Донбасі. 2014 – 2016 рр.: зб. наук. праць за матеріалами II Всеукр. наук. військ.-істор. конф., 20 квітня 2017 р./ Нац. військово-історичний муз. України. – К.,2017. – С. 130 – 134. - Біографічний підхід до особливостей формування особистості сучасного військового керівника. Науковий вісник Харківського національного педагогічного університету. Серія: «Філософія». – Харків: ХНПУ, 2016. Вип.42. – С. 107 – 115. - Сучасні концепції дослідження патріотизму. Вісник Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія / редкол.: А.П. Гетьман та ін. – Харків: Пра-во, 2013. – Вип. 10. – С. 52 – 56. - Духовна безпека суспільства та освіта. Вісник Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія / редкол.: А.П. Гетьман та ін. – Харків: Право, 2012. – Вип. 4 (14). – С. 57 – 66. - Патріотична свідомість громадянина. Вісник Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія / редкол.: А.П. Гетьман та ін. – Харків: Пра-во, 2012. – Вип. 2 (12). – С. 35 – 39.

				<p>2. Наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Навчальний посібник. Історія України : навч. посіб. / В. А. Кротюк, О. Ю. Панфілов, О.О. Приймак та ін. – Х. : ХУПС, 2013. – 388 с. - Навчальний посібник. Українська історія і культура : національні, духовні, військово-патріотичні виміри / В.А. Кротюк, О.Ю. Панфілов та ін. – Х.: ХУПС., 2015. – 444 с. - Монографія. Українське суспільство в умовах глобальних змін: цивілізаційний вимір / за заг. ред. О.Ю. Панфілова – Харків : «Інжек», 2015. – 240 с. - Монографія. Формування патріотичних якостей особистості військового керівника у період навчання у вищих військових навчальних закладах / за заг. ред. Квіткіна П.В. – Харків : «Інжек», 2015. – 208 с. - Монографія. Харківський університет Повітряних Сил: сторінки історії та сьогодення 1930 – 2010. За загал. ред. В.І. Ткаченка. – Х., 2010. – 400 с. - Монографія. Освітньо-культурний простір України: філософські, історичні, культурологічні абрис. За загальною редакцією проф. Панфілова О.Ю. – Харків: Майдан, 2012. – 300 с. - Монографія. Соціально-гуманітарна сфера України перед глобальними викликами сучасності. За загальною редакцією проф. Панфілова О.Ю. – Харків : “Інжек”, 2013. – 236 <p>3. Підвищення кваліфікації: Харківський національний університет Повітряних Сил, 15.01.2018–14.03.2018 р. курси підвищення кваліфікації посадових осіб з організації освітнього процесу ВВНЗ та ВНП ВНЗ, “Організація освітнього процесу, методичної та наукової роботи у вищій військовій школі” свідоцтво про підвищення кваліфікації 12ПК № 45/2018 видане 14.03.2018 р.</p> <p>4. Проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;</p> <p>5. Виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукового проекту;</p> <p>6. Організаційна робота у закладах освіти на посадах керівника;</p> <p>7. Участь в атестації наукових працівників як офіційного</p>
--	--	--	--	--

				опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради; 8. Наукове консультування установ, підприємств, організацій протягом не менше двох років
--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП

1. Цикл загальної підготовки

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16	OK 17
PH1	MH1 MH5 MO1																
PH2		MH1 MH4 MH5 MO1 MO6															
PH3			MH1 MH4 MH5 MO1 MO6														
PH4				MH1 MH4 MH5 MH6 MO4													
PH5					MH1 MH4 MH5 MO1												
PH6						MH1 MH3 MH4 MO1 MO5											
PH7							MH1										

							MH3 MH4 MH5 MO1 MO5										
PH8								MH1 MH3 MH5 MO3 MO10									
PH9									MH1 MH3 MH4 MH6 MO1 MO3 MO4								
PH10										MH1 MH3 MH4 MH6 MO1 MO3 MO4							
PH11											MH1 MH3 MH4 MH6 MO4 MO6 MO1						
PH12												MH1 MH3 MH4					

												MH5 MO3 MO4 MO10					
PH13													MH1 MH3 MH5 MO1 MO4 MO6				
PH14														MH1 MH5 MO3 MO10			
PH15														MH1 MH3 MH5 MO4 MO6 MO1 0			
PH16																MH1 MH3 MH5 MO4 MO6 MO10	
PH17																	MH1 MH3 MH5 MO4 MO6 MO10

2. Цикл професійної підготовки

2.1. Перелік навчальних дисциплін загально-професійної підготовки

	OK18	OK19	OK20	OK21	OK22	OK23	OK24
PH18	MH1 MH3 MH5 MO1						
PH19		MH1 MH3 MH4 MH5 MO1 MO3					
PH20			MH1 MH3 MH4 MH5 MO6 MO10				
PH21				MH1 MH3 MH4 MH5 MO6 MO10			
PH22					MH1 MH3 MO5 MO8 MO10		
PH23						MH1 MH3 MO5	

						MO8 MO10	
PH24							MH1 MH5 MH4 MO1 MO3

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП

2.2. Перелік навчальних дисциплін військово-професійної підготовки

	OK25	OK26	OK27	OK28	OK29	OK30	OK31	OK32	OK33	OK34	OK35	OK36	OK37	OK38	OK39	OK40	OK 41
PH25	MH1 MH3 MH4 MO1 MO3																
PH26		MH1 MH3 MH4 MH5 MO1 MO6															
PH27			MH1 MH3 MH4 MH5 MO1 MO3														
PH28				MH1 MH3 MH4 MH5 MO5													

				MO10														
PH29					MH1 MH3 MH4 MO3 MO10													
PH30						MH1 MH2 MO2 MO3 MO6 MO8												
PH31							MH1 MH3 MO4 MO5 MO1 MO3											
PH32								MH1 MH2 MH3 MO1 MO8										
PH33									MH1 MH3 MH4 MO8 M10									
PH34										MH1 MH3 MH4 MH5 MO3								

										MO1 0									
PH35											MH1 MH3 MH4 MH5 MO3 MO10								
PH36												MH1 MH2 MH4 MH5 MO2 MO8 MO10							
PH37													MH1 MH3 MH4 MH5 MO8 MO10						
PH38														MH1 MH3 MH4 MH5 MO8 MO10					
PH39																			MH1 MH3 MH MH5 MO1 MO8

PH40																	MH1 MH3 MH MH5 MO8 MO10	
PH41																		MH1 MH4 MO1

2.3 Дисципліни професійно - спеціальної підготовки

	OK42	OK43	OK44	OK45	OK46	OK47	OK48	OK49	OK50	OK51
PH42	MH1 MH3 MH4 MH5 MO1 MO3									
PH43		MH1 MH3 MH4 MH5 MO6 MO10								
PH44			MH1 MH3 MH4 MH5 MO1 MO3							
PH45				MH1 MH3 MH4 MH5 MO1						

				MO3						
PH46					MH1 MH3 MH4 MH5 MO3 MO10					
PH47						MH1 MH3 MH4 MH5 MO3 MO10				
PH48						MH1 MH3 MH4 MH5 MO3 MO1 0				
PH49							MH2 MO9			
PH50								MH1 MH5 MO2		
PH51									MH1 MH5 MO2	

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- PH-1 Випускники будуть здатні застосовувати знання української мови, норм і вимог сучасної української літературної і професійної мови у спілкуванні на суспільно-політичні, спеціальні та побутові теми, під час професійного спілкування і діяльності.
- PH-2 Випускники будуть здатні застосовувати знання історії, культури і боротьби українського народу за свободу і незалежність, теоретичний зміст системи гуманітарного та соціально-економічного знання, реалізовувати його виховний та методологічний потенціал для пропаганди у процесі спілкування, соціальної і професійної діяльності загальнолюдських і національно-історичних ідеалів і цінностей, формування національної самосвідомості, патріотичних якостей, загальної і професійної культури.
- PH-3 Випускники будуть здатні застосовувати базові знання філософії, політології, соціології, української мови за професійним спрямуванням, історії України та української культури у самовихованні і саморозвитку, самооцінці особистої загальної і професійної культури, рівня сформованості соціально-особистісних і професійних якостей.
- PH-4 Випускники будуть здатні застосовувати гуманітарні то соціально-економічні знання для аналізу сутності та змісту науково-теоретичних основ і спрямованості соціально-філософських та історичних концепцій, соціально-політичних і воєнно-політичних доктрин, соціально-політичних і воєнно-політичних матеріалів та інформаційних повідомлень ЗМІ.
- PH-5 Випускники будуть здатні сприймати інформацію англійською мовою на слух під час контактного спілкування в межах загальновійськової тематики і знайомого професійного контексту, виражати думки в простих за конструкцією реченнях в загально військовому контексті у відповідності до стандартів НАТО, читати загальновійськові та професійні тексти для нижчого середнього та середнього рівнів, вести письмову комунікацію в сферах загальновійськової тематики спілкування у відповідності до стандартів НАТО.
- PH-6 Випускники будуть здатні використовувати в навчанні та професійній діяльності базові знання лінійної і векторної алгебри та аналітичної геометрії, диференціального та інтегрального числення, основ теорії диференціальних рівнянь та їх систем, теорії рядів в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом в галузі.
- PH-7 Випускники будуть здатні застосовувати в навчанні та професійній діяльності основні закони класичної та сучасної фізики для розв'язання фізичних задач прикладної спрямованості, використовувати фізичні теорії, закони, моделі та методи досліджень для поглибленого вивчення базових, професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін.
- PH-8 Випускники будуть здатні розв'язувати прикладні задачі, використовуючи обчислювальну техніку та мови програмування високого рівня, основні системи та пристрої комп'ютерів, знати основи інженерної та комп'ютерної графіки.
- PH-9 Продемонструвати здатність приймати ефективні управлінські рішення на основі аналізу та оцінювання психічних процесів, явищ і станів військовослужбовців
- PH-10 Випускники спроможні інтерпретувати та використовувати дані дослідження індивідуально-психологічних властивостей, ціннісних орієнтацій та соціальних настанов військовослужбовців для формування сприятливих соціально-психологічних умов їх військово-професійної діяльності.
- PH-11 Випускники будуть здатні застосовувати базові знання всесвітньої історії, знання місця та ролі українського народу у світовій історії для формування у військовослужбовців історичної свідомості, почуття національної гідності, неприйняття фальсифікацій всесвітньої історії та подій, пов'язаних з історією українського народу
- PH-12 Знати і уміти використовувати сучасні методика соціальної і військової психології, психології управління та лідерства у формуванні позитивного морально-психологічного стану особового складу підрозділу
- PH-13 Випускники будуть здатні застосовувати знання теоретичних і практичних основ риторики для кваліфікованої підготовки та

- виголошення промов, переконання і ефективного впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей.
- RH-14 Випускники будуть здатні застосовувати знання подій і фактів світової історії, закономірностей історичного процесу, методології і методики історичного пізнання для аналізу та оцінки історичних фактів, основних суспільно-політичних подій світової історії, розуміння природи сучасних політичних та соціально-економічних процесів, прогнозування можливих сценаріїв майбутнього
- RH-15 Випускники будуть здатні застосовувати знання економічних основ національної безпеки держави, економічного забезпечення функціонування та розвитку Збройних Сил України, економічних аспектів діяльності військового керівника для організації економічної роботи у військах, прийняття економічно обґрунтованих рішень у сфері військового управління
- RH-16 Випускники будуть здатні застосовувати знання законів, форм і правил мислення, способів і правил доведення і спростування, методів і правил розв'язання суперечок у військово-професійній діяльності.
- RH-17 Випускники будуть здатні застосовувати знання сутності, особливостей віровчень і культів світових релігій, у тому числі релігій і церков в Україні для прогнозування стану і тенденції релігійних процесів, їх впливу на морально-психологічний стан військовослужбовців
- RH-18 Демонструвати здатність дотримання вимог статутів Збройних Сил України, норм військового законодавства та міжнародного гуманітарного права при виконанні службових обов'язків, дій у складі підрозділів миротворчих сил, в ході збройних конфліктів.
- RH-19 Демонструвати спроможність використовувати сучасні методики військової психології, педагогіки, психології управління та лідерства для індивідуальної роботи з підлеглими та формування позитивного морально-психологічного стану особового складу підрозділу.
- RH-20 Випускники будуть здатні застосовувати знання сутності і змісту культури спілкування та етикету військовослужбовців для впровадження у спілкування військовослужбовців норм і правил військового етикету, формування у військовослужбовців культури спілкування
- RH-21 Випускники будуть здатні застосовувати знання законів, категорій, понять і принципів військової етики та естетики, особливостей їх виявлення у житті військовослужбовців для моральної та естетичної оцінки взаємовідносин у військовому колективі, їх впливу на морально-психологічний стан військовослужбовців
- RH-22 Випускники будуть здатні розв'язувати прикладні задачі, використовуючи обчислювальну техніку та мови програмування високого рівня, основні системи та пристрої комп'ютерів, знати основи інженерної та комп'ютерної графіки.
- RH-23 Випускники будуть здатні застосовувати знання принципів побудови та функціонування електротехнічних пристроїв, радіоелектронної техніки та засобів автоматики
- RH-24 Випускники будуть здатні сприймати інформацію англійською мовою на слух під час контактного спілкування в межах загальновійськової тематики і знайомого професійного контексту, виражати думки в простих за конструкцією реченнях в загально-військовому контексті у відповідності до стандартів НАТО, читати загальновійськові та професійні тексти для нижчого середнього та середнього рівнів, вести письмову комунікацію в сферах загальновійськової тематики спілкування у відповідності до стандартів НАТО.
- RH-25 Випускники будуть мати достатню тренуваність для використання штатної стрілецької зброї підрозділів Повітряних Сил ЗС України, проведення її обслуговування, ведення влучного вогню з неї, за необхідністю приведення штатної зброї до нормального бою. Застосовувати знання бойових властивостей, будови, принципів дії зброї (озброєння), правил стрільби з неї (нього), положень Курсу стрільб, методики організації та проведення занять для навчання особового складу підрозділу Організувати та проводити перевірку бою та приведення зброї до нормального бою, вивірку прицілів стрілецької зброї, гранатометів.
- RH-26 Випускники будуть здатні планувати основні види бою, керувати діями підрозділу в основних видах бою, приймати оптимальні рішення з урахуванням обстановки, що склалася, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх

- виконання, готувати основні бойові документи, наносити тактичну обстановку на карту, обладнувати та маскувати позицію в інженерному відношенні, організувати РХБ захист в підрозділі в різних умовах обстановки.
- PH-27 Випускники будуть спроможні організувати та особисто виконувати і застосовувати вимоги статутів Збройних Сил України, інших керівних документів, що регламентують повсякденну службу діяльність та вимагати їх виконання від підлеглих. Підтримувати внутрішній порядок у підрозділі у відповідності до вимог статутів Збройних Сил України, використовувати їхні положення при організації внутрішньої і вартової служб, побуту особового складу підрозділу як у мирний, так і воєнний час (особливий період)
- PH-28 Випускники будуть мати практичні навички щодо вміння орієнтуватись у часі і просторі за допомогою природних явищ та підручних засобів; здійснювати виміри на місцевості, подавати сигнали про своє місцезнаходження різними способами та засобами, самостійно переміщуватись без карти та навігаційних приладів по різній місцевості у пішому порядку вдень та вночі за будь-якої погоди та пори року з ухиленням від зустрічі з противником, будуть спроможні проводити будь-які виміри за топографічною картою, володіти достатніми навичками для дешифрування військових об'єктів на аерознімках і перенесення їх на топографічну карту, володіти знаннями і навичками щодо аналізу рельєфу.
- PH-29 Випускники будуть здатні планувати основні види бою, керувати діями підрозділу в основних видах бою, приймати оптимальні рішення з урахуванням обстановки, що склалася, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх виконання, готувати основні бойові документи, наносити тактичну обстановку на карту, обладнувати та маскувати позицію в інженерному відношенні, організувати РХБ захист в підрозділі в різних умовах обстановки.
- PH-30 Випускники будуть спроможні організувати та особисто виконувати і застосовувати вимоги статутів Збройних Сил України, інших керівних документів, що регламентують повсякденну службу діяльність та вимагати їх виконання від підлеглих. Підтримувати внутрішній порядок у підрозділі у відповідності до вимог статутів Збройних Сил України, використовувати їхні положення при організації внутрішньої і вартової служб, побуту особового складу підрозділу як у мирний, так і воєнний час (особливий період)
- PH-31 Випускники будуть мати достатню тренуваність для використання штатної стрілецької зброї підрозділів Повітряних Сил ЗС України, проведення її обслуговування, ведення влучного вогню з неї, за необхідністю приведення штатної зброї до нормального бою. Застосовувати знання бойових властивостей, будови, принципів дії зброї (озброєння), правил стрільби з неї (нього), положень Курсу стрільб, методики організації та проведення занять для навчання особового складу підрозділу Організувати та проводити перевірку бою та приведення зброї до нормального бою, вивірку прицілів стрілецької зброї, гранатометів.
- PH-32 Випускники будуть здатні планувати основні види бою, керувати діями підрозділу в основних видах бою, приймати оптимальні рішення з урахуванням обстановки, що склалася, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх виконання, готувати основні бойові документи, наносити тактичну обстановку на карту, обладнувати та маскувати позицію в інженерному відношенні, організувати РХБ захист в підрозділі в різних умовах обстановки.
- PH-33 Випускники будуть спроможні використовувати основні штатні засоби зв'язку, які перебувають на озброєнні частин та підрозділів Повітряних Сил.
- PH-34 Випускники будуть здатні використовувати воєнно-історичний досвід, теоретичні знання принципів збройної боротьби, етапів розвитку воєнного мистецтва у різні історичні періоди для підвищення ефективності виконання завдань, на основі досвіду ведення локальних війн та збройних конфліктів сучасності застосовувати нові форми та способи ведення (забезпечення) бою (бойових дій) під час підготовки до виконання завдань підрозділами за призначенням.
- PH-35 Випускники будуть спроможні оцінювати противника, ставити завдання підрозділу на ведення розвідки в різних видах бою, при пересуванні та розташуванні на місці

- PH-36 Випускники будуть здатні планувати основні види бою, керувати діями підрозділу в основних видах бою, приймати оптимальні рішення з урахуванням обстановки, що склалася, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх виконання, готувати основні бойові документи, наносити тактичну обстановку на карту, обладнувати та маскувати позицію в інженерному відношенні, організувати РХБ захист в підрозділі в різних умовах обстановки.
- PH-37 Випускники будуть мати достатню тренуваність для використання штатної стрілецької зброї підрозділів Повітряних Сил ЗС України, проведення її обслуговування, ведення влучного вогню з неї, за необхідністю приведення штатної зброї до нормального бою. Застосовувати знання бойових властивостей, будови, принципів дії зброї (озброєння), правил стрільби з неї (нього), положень Курсу стрільб, методики організації та проведення занять для навчання особового складу підрозділу Організувати та проводити перевірку бою та приведення зброї до нормального бою, вивірку прицілів стрілецької зброї, гранатометів.
- PH-38 Випускники будуть здатні планувати основні види бою, керувати діями підрозділу в основних видах бою, приймати оптимальні рішення з урахуванням обстановки, що склалася, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх виконання, готувати основні бойові документи, наносити тактичну обстановку на карту, обладнувати та маскувати позицію в інженерному відношенні, організувати РХБ захист в підрозділі в різних умовах обстановки.
- PH-39 Випускники будуть мати практичні навички щодо керування штатними бойовими машинами (автомобілями, спеціальною технікою) підрозділу під час подолання обмежених природних, штучних перешкод, проходів, водних перешкод, при завантаженні техніки на залізничні платформи, великовантажні причепа, здійсненні маршів у складі підрозділу на великі відстані, діяти у колоні, в передбойових і бойових порядках, крім того вміння проводити технічне обслуговування і ремонт автомобільної і спеціальної техніки підрозділу.
- PH-40 Випускники будуть спроможні застосовувати знання щодо забезпечення потреб військовослужбовця при діях у автономних умовах за рахунок природних ресурсів, захисту від впливу фізико-географічних умов за допомогою природних та підручних засобів, застосовувати прийоми та способи дій на території, яка контролюється противником та в умовах відриву від своїх військ.
- PH-41 Випускники будуть здатні продемонструвати необхідний рівень спеціальних теоретичних знань, необхідних для організації та проведення фізичної підготовки з особовим складом, організаційно-методичні навички і вміння організації та проведення фізичної підготовки з військовослужбовцями. Виконувати фізичні вправи, спеціальні прийоми та дії, а також їх нормативи.
- PH-42 Знати і уміти використовувати сучасні методики соціальної і військової психології, психології управління та лідерства у формуванні позитивного морально-психологічного стану особового складу підрозділу
- PH-43 Спроможність ідентифікувати різноманітні психічні стани військовослужбовців, що виникають під час виконання завдань за призначенням, вміння мінімізувати їх негативний вплив
- PH-44 Демонструвати вміння проводити заходи, спрямовані на формування і розвиток у воїнів професійно необхідних психологічних якостей, моральної самосвідомості, які забезпечують високу бойову і мобілізаційну готовність органів управління, з'єднань і частин, зміцнення військової дисципліни та правопорядку, згуртування військових колективів, особового складу до захисту суверенітету, територіальної цілісності України
- PH-45 Випускники будуть здатні організувати та проводити заходи за усіма складовими морально-психологічного забезпечення підготовки і застосування підрозділів за призначенням, впроваджувати соціально-психологічні технології формування, розвитку та згуртування військового колективу (бойової команди, групи) з метою виконання завдань за призначенням
- PH-46 Випускники будуть здатні застосовувати знання теоретичних основ воєнної політології, місця армії у політичній системі суспільства, призначення армії, особливостей буття армії в умовах демократичного суспільства для формування політичної культури і політичної

- свідомості, патріотичних якостей та особистої відповідальності за виконання військового обов'язку та майбутнє незалежної України
- PH-47 Продемонструвати вміння організації культурологічної роботи з метою формування у особового складу відповідних морально-психологічних, бойових, лідерських та патріотичних якостей
- PH-48 Продемонструвати знання, вміння та навички надання рекомендацій до управлінських рішень керівництва на основі дослідження соціальних аспектів військово-професійної діяльності
- PH-49 Випускники будуть здатні організовувати та проводити заходи за усіма складовими морально-психологічного забезпечення підготовки і застосування підрозділів за призначенням, впроваджувати соціально-психологічні технології формування, розвитку та згуртування військового колективу (бойової команди, групи) з метою виконання завдань за призначенням
- PH-50 Демонструвати вміння проводити заходи, спрямовані на формування і розвиток у воїнів професійно необхідних психологічних якостей, моральної самосвідомості, які забезпечують високу бойову і мобілізаційну готовність органів управління, з'єднань і частин, зміцнення військової дисципліни та правопорядку, згуртування військових колективів, особового складу до захисту суверенітету, територіальної цілісності України
- PH-51 Продемонструвати здатність планувати, організовувати та проводити належну психологічну допомогу особовому складу під час виконання бойових (службових) завдань

ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

- OK1 Українська мова за професійним спрямуванням
- OK2 Історія України та української культури
- OK3 Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)
- OK4 Політологія та соціологія (у т.ч. євроатлантична інтеграція України)
- OK5 Іноземна мова
- OK6 Вища математика
- OK7 Фізика
- OK8 Інформаційні технології
- OK9 Загальна психологія
- OK10 Соціальна психологія
- OK11 Педагогіка
- OK12 Риторика
- OK13 Всесвітня історія
- OK14 Економічна теорія
- OK15 Соціальна філософія
- OK16 Формальна логіка
- OK17 Основи релігійних вчень
- OK18 Правознавство (у т.ч. основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право)
- OK19 Військова педагогіка та психологія (у т.ч. авіаційна психологія, лідерство)
- OK20 Культура спілкування та етикет військовослужбовця
- OK21 Військова етика та естетика
- OK22 Комп'ютерні інформаційні технології
- OK23 Основи електротехніки, радіоелектроніки та автоматики
- OK24 Іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка)
- OK25 Загальна тактика
- OK26 Основи військового управління (у т.ч. штабні процедури НАТО)
- OK27 Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т.ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці)
- OK28 Військова топографія
- OK29 Радіаційний, хімічний, біологічний захист підрозділів (у т.ч. екологія)
- OK30 Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у т.ч. стройова підготовка)

- OK31 Стрілецька зброя та вогнева підготовка
- OK32 Інженерна підготовка
- OK33 Організація військового зв'язку
- OK34 Історія війн та воєнного мистецтва (у т.ч. історія українського війська)
- OK35 Озброєння та військова техніка Збройних Сил іноземних держав
- OK36 Озброєння радіотехнічних військ
- OK37 Озброєння зенітних ракетних військ
- OK38 Основи експлуатації авіаційної техніки
- OK39 Автомобільна техніка (у т.ч. автомобільна підготовка)
- OK40 Бойова система виживання воїнів (у т.ч. військово-медична підготовка)
- OK41 Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка
- OK42 Психологія діяльності в особливих умовах
- OK43 Основи психологічного консультування та корекції
- OK44 Теорія і методика виховної та соціально-психологічної роботи
- OK45 Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування ЗСУ
- OK46 Воєнна політологія
- OK47 Культурологічна робота у підрозділах ПС ЗСУ
- OK48 Військова соціологія
- OK49 Практика в посаді командира навчального взводу
- OK50 Практика в посаді заступника командира підрозділу з МПЗ
- OK51 Атестація

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- MН1 Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо)
- MН2 Практичні методи навчання (методи організації групової діяльності, метод вправ, тактичні, тактико-стройові та командно-штабні навчання і воєнні ігри, всі види практики та стажування тощо)
- MН3 Наочні методи навчання (спостереження, демонстрація, візуалізація на основі використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання)
- MН4 Активні та інтерактивні методи навчання (навчальна гра, аналіз проведених дій, тренінг, метод проєктів, метод ситуаційного аналізу, розвиток критичного мислення тощо)
- MН5 Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо)
- MН6 Науково-дослідна робота курсантів: науково-пошуковий (реферат, есе, повідомлення тощо) та дослідницький (курсове та дипломне проєктування) методи

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- МО1 Екзамен
- МО2 Комплексний екзамен
- МО3 Стандартизовані тести
- МО4 Аналітичний звіт, реферат, есе, курсова робота
- МО5 Розрахункові та розрахунково-графічні роботи
- МО6 Презентації результатів виконаних завдань та досліджень
- МО7 Презентації курсантів та виступи на наукових заходах
- МО8 Завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо
- МО9 Звіти про проведені практики та стажування у військах
- МО10 Залік

Таблиця 4 – загальна інформація про МТЗ, яка є статичною для одного ЗВО

1. Інформація про загальну площу приміщень, що використовуються у навчальному процесі

№ п/п	Адреса приміщення	Найменування власника майна	Площа (кв. метрів)	Назва та реквізити документа про право власності або оперативного управління або користування	Документ про право користування (договір оренди)			Інформація про наявність документів		
					Строк дії договору оренди (з _____ по _____)	Наявність державної реєстрації	Наявність нотаріального посвідчення	Про відповідність санітарним нормам	Про відповідність вимогам правил пожежної безпеки	Про відповідність нормам з охорони праці
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Військове містечко № 94 (м. Харків, вул. Динамівська, 3)	МОУ, ХНУПС	15000	Наказ МОУ від 13.03.2013р № 173, Акти про прийом-передачу в оперативне управління від КЕВ м. Харкова від 25.01.2007 р.	-	-	-	+	+	+
2.	Військове містечко № 105/124 (м. Харків, вул. Клочківська, 228)		237510		-	-	-	+	+	+
3.	Військове містечко № 19 (м. Харків, вул. Сумська, 77/79)		26300		-	-	-	+	+	+
4.	Військове містечко № 215 (м. Харків, вул. Динамівська, 5)		44400		-	-	-	+	+	+
5.	Військове містечко № 198 (м. Харків, вул. Виконкомівська, 28а)		57000		-	-	-	+	+	+
6.	Військове містечко № 170 (м. Харків, вул. Динамівська, 4а)		22392		-	-	-	+	+	+
Усього:			402602							